

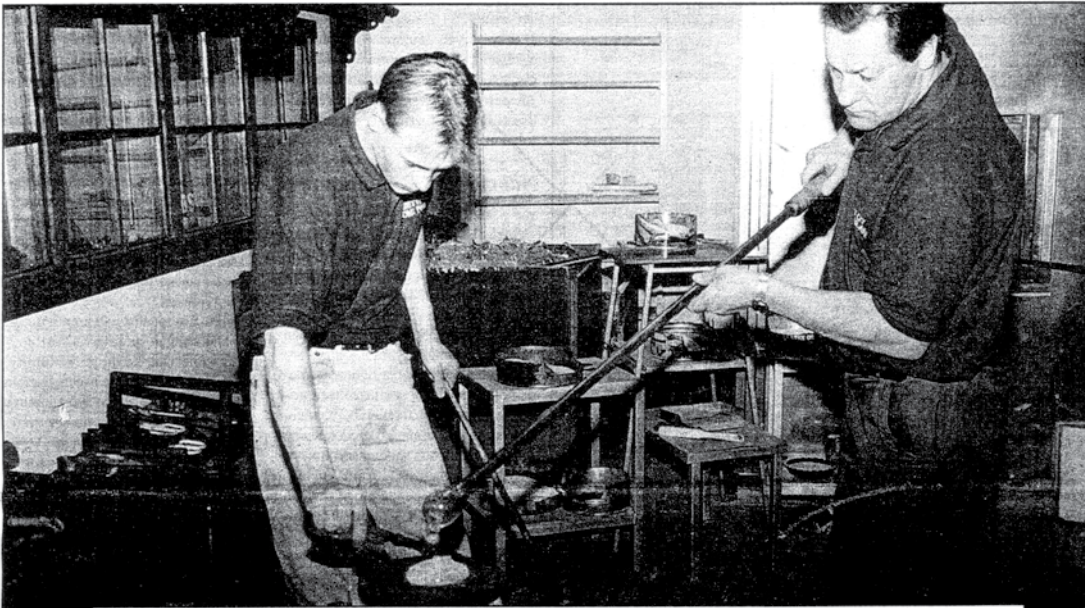
KarenssiSanomat

4/99

Entisten ja tulevien työläisten äänenkannattaja

Julkaisija: Työttömien valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry

VIIALAN NUORET TYÖLLISTYMISSPOTKUSSA

Kovan työttömyyden kourissa viime vuodet kamppailut Viialan kunta nousee uuden yritystoiminnan sekä tietoisien työllistämisen avulla. Nuorten Uraprojekti on lyhyessä ajassa saanut siihen osallistuneet nuoret työelämään tai jatkokoulutukseen. Lasialan yritys Viasetti on yksi nuorten työllistäjistä, myös nuoren perustama. Aiheesta lisää takasivulla.

Eurooppalainen toimintapäivä TYÖTTÖMYYTTÄ VASTAAN

Perjantaina 10. joulukuuta vietetään eri puolilla Eurooppaa toimintapäivää työttömyyttä, työolojen turvauttamista ja syrjäytymistä vastaan.

Toimintapäivästä päätettiin Euroopan työttömien kokouksessa Kölnin suuren mielenosoituksen yhteydessä, jolloin päivämääräksi valittiin EU:n Helsingin huippukokouksen alkamispäivä 10. joulukuuta.

Mukaan kutsutaan työttömien ja heidän järjestöjensä lisäksi ammattiyhdistyksiä ja muita kansalaisjärjestöjä, jotka haluavat toimia samojen päämäärien puolesta.

Koska toimintapäivän järjestäjien arvion mukaan EU:n Helsingin huippukokous tulee tekemään linjauksia, jotka merkitsevät heikennyksiä työttömien etuihin ja oikeuksiin, halutaan tapahtumalla kiinnittää EU:n päättäjien huomiota työttömien itsensä esittämiin näkökantoihin.

Toimintapäivään kuuluu kaksi keskeistä vaatimusta. Ensinnäkin osanottajat vastustavat "workfare"- eli sosiaaliturvalla työhön -järjestelmää,

Työttömät kokoontuvat jälleen kertomaan mielipiteensä EU:n päättäjille näiden kokoontuessa huippukokoukseen Helsingissä.

koska ne toteutuessaan merkitsisivät työ- ja palkkaehtojen romuttamista ja muita työsuhteturvan heikennyksiä. Toinen keskeinen vaatimus on kaikille ihmisarvoisen elämän mahdollistavasta tulotasoista, sukupuolesta, syntyperästä jne. riippumatta.

TVY ja HeTy organisoivat Helsingin tapahtuman

Aiempien vuosien tapaan Suomen työttömät ovat mukana yleiseurooppalaisessa toimintapäivässä järjestämällä tapahtuman eduskuntatalon

edessä perjantaina 10.12. klo 11-15. Vaatimuksiin liittyvien asioiden lisäksi tapahtumassa on ohjelmaa ja luvassa hernekeittoa.

Suomen tapahtuman organisoivat Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ja Helsingin Työttömät eli HeTy.

Kaukaa tuleville on varattu majoitus Stadion Hostellista, johon tulee ilmoittautua puh. 09-496071. Paikkoja on 50 henkilölle, hinta on 60 mk/hlö, varaus on TVY:n nimellä ja maksu majoittumisen yhteydessä.

Lisätietoja saa TVY:stä, puh. 097745350/Lea Karjalainen ja HeTy:stä puh. 09- /Toivo

Koivisto.

Yleiseurooppalaisesta marssista saa lisätietoja TVY:n ja HeTy:n lisäksi Eurooppalaisen marssin sihteeristöltä Pariisista, osoitteella: 104, rue des Couronnes, F-75020 Paris, France, faxilla numerosta: +33 1 44 62 63 44 ja sähköpostilla osoitteesta: marches97@ras.eu.org

Sisäsivuilla

Kulkeeko posti ja minne?

Mitä kiivaammin talous pyörii, sitä vähemmän riittää rahaa yhteiskunnan ylläpitoon! Vaarassa ovat monet aiemmin itsestään selvät asiat, kuten postin kulku maan joka kolkkaan. Mitä mieltä ovat postilaiset itse?

SIVU 3

Viisaat päät yhteen

Mitä vähemmän perinteisin keinoin turvataan työllisyyttä, sitä enemmän kansalaiset itse ja heidän yhteisönsä tarttuvat toimeen. Kumppanuus on luonut työpaikkoja kautta maan. Kansa taisteli, Kumppanuus-uutisten artikkelit kertovat.

SIVUT 4-5

Ihmiset ja oikeudet

Työttömät ovat järjestäneet ihmisoikeuspäiviään jo vuodesta 1994 saakka, yhteistyökumppaneina Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö sekä Seurakuntaopisto. Tänä vuonna mukana oli myös Europarlamentin Suomen tiedotustoimisto, sillä kyseessä olivat eurooppalaiset ihmisoikeuspäivät

SIVUT 8-11

Yhteistyö on voimaa

Työttömillä on toiminnassaan lukuisia yhteistyökumppaneita, mm. SAK-laisen ay-liikkeen TATSII.

SIVU 14

Nuoret "uraputkessa"

Kun työttömiä nuoret osallistuvat kunnan työllisyyskoulutukseen, he myös työllistyvät. Näin ainakin Viialassa.

SIVU 16

Pankkien käytäntö tuottaa jatkuvasti uusia työttömiä

Nousukauden unohdetun kansan osa eli pitkäaikaisesti työttömät, eläkeläiset ja opiskelijat pistetään kyykkyy. Etunassa marssii Meritan toimitusjohtaja Pertti Voutilainen ilmoittaessaan pankkinsa halustaan häätä köyhät pankkeista. Nyt eivät anteeksipyyntöjä ja selettelyä auta, sillä pankkiriisin maksaja on loukattu raskaasti.

Pankkiyhdistyksen puheenjohtajana toimiva Voutilainen kirjoitti jo syyskuussa pankkien oikeudesta valita asiakkaansa, ja sama linja on jatkunut muidenkin suilla. Ketkähän näitä ei-toivottuja asiakkaita sitten käytännössä olisivat? Arvelen, että me työttömät ilman muuta kuulume tähän ryhmään.

Lehdissä on selitetty kuinka pankkien konttoripalvelut on alihinnoiteltu ja kuinka jokaisen on maksettava käyttämistään palveluista. Moninkertaisiksi nousseet kassapalvelujen hinnat eivät todellakaan ole alihinnoiteltuja, kyse-

sä ovat ylihinnat joiden tarkoitus on juuri häätä ihmiset pois pankkeista. Jo nyt sadat tuhannet kansalaiset maksavat itse laskunsa automaateilla ja kotitietokoneilla. Tällä itsepalvelulla olemme lisänneet pankkien kannattavuutta, mutta samalla siirtäneet tuhansia pankkituomihenkilöitä työttömien riveihin. Pankit ovat toimillaan lisänneet työttömien järjestöjen tarpeellisuutta.

Mihin ovat unohduneet ne 50 miljardia markkaa, jotka muutama vuosi sitten heitettiin pankkien syliin? Niihin talkoisiin kelpasivat työttömät ja muut vähävaraiset pankkien asiakkaat. Mihin tämä kaikki johtaa? Onko tavoitteena, että kaikki pienituloiset nostaisivat tilinsä tyhjäksi mieluiten suoraan Kelan kassalta?

Työmarkkinatukea saa noin 185000 henkilöä ja vuoden 1997 tilastojen mukaan alle 4000 mk kuukaudessa saavia eläkeläisiä oli 260000 ja alle 3000 mk

kuukaudessa saavia eläkeläisiä 130000. Kysymyksen asettelua voisi jatkaa ja kysyä myös kuinka paljon on opiskelijoita, joiden tulot ovat alle kolme tonnia kuussa. Heitäkin on satoja tuhansia.

Kuukaudessa Kelan kautta maksetaan pelkästään työmarkkinatukea 370 miljoonaa markkaa ja vuodessa jo 4400 miljoonaa markkaa, josta pieniä eläkettä saaville 16500 miljoonaa markkaa.

Kaikki kolmannen sektorin järjestöt, työttömien, eläkeläisten ja muiden vähäosaisten järjestöjen jäsenet: siirtäkäämme omat ja järjestöjemme penoset suoraan muiden kuin pankki-asiakkaiden jakoa ja köyhien kyykkyttämistä harrastavien pankkien tileille. Koska tällaisia pankkeja on olemassa, ryhtykäämme käytännön tekoihin. Nyt voimme äänestää pankkitilillämme!

Karenssi Sanomat

4/99

Julkaisija:

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö-TVY ry

Päätoimittaja:

Lea Karjalainen
040- 547 7099

Toimitussihteeri:

Hannu Oittinen
040-519 1502

Yhteystiedot:

Os: Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki
Puh: 09-7745 350
Fax: 09-7745 3570
E-mail: tvy@nettilinja.fi

Paino: Uusimaa Oy, Porvoo

Kelan ja Stakesin tutkimus:

Valtion tukipolitiikka rokottaa pienituloisia

Kela ja Stakes ovat selvittäneet kansalaisten kokemuksia viime vuosien perhepolitiikasta, mm. erilaisista päivähoitoratkaisuista. Tutkimukseen osallistui yli 6000 lapsiperhettä.

Tutkimus osoitti, että viime vuosien perhepolitiikka on kasvattanut perheiden eriarvoisuutta. Esimerkiksi lastenhoidon tuki supistui vii-

me vuonna erityisesti kotihoidon tuen valinneilla pienituloisimmilla lapsiperheillä.

Yksityisen hoidon tuen valinneilla hyvätuloisilla perheillä yhteiskunnan tuki sen sijaan parani.

Myös hoitomaksut pienivät eniten hyvätuloisilla perheillä, kun taas maksujen korotukset osuivat lähinnä keskituloisille.

“Rauhan vuosituhat”

Työpaikkojen rauhantoimikunnan järjestämät ay-väen rauhanpäivät pidetään tulevana vuonna 8.-9.1. Vantaalla tiedekeskus Heurekaassa.

Rauhan vuosituhat -teeman alla pohditaan mm. kriisinhallintaa, asevaraisen turvallisuutta ja rauhanliikkeeseen liittyviä asioita

sekä näiden suhdetta ympäristökysymyksiin.

Alustajina toimivat mm. professori Pekka Koskinen, Elintarvikeliiton puheenjohtaja Ritva Savtshenko, dosentti Pertti Multanen ja Jouko Jokisalo sekä kansanedustaja Kimmo Kiljunen.

Sivistysvaliokunta korostaa nuorten työpajojen merkitystä

Eduskunnan sivistysvaliokunta on syyskuussa natamassaan kausunnessa kotoistanut nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisen vastaisia toimia.

Tarkoituksena on hahmottaa kokonaisvaltaisesti nuorisotyön rooli lapsen ja nuoren elämänsäkaressa. Samalla on tarkoitus pyrkiä selvittämään työnjakoa eri viranomaisien, kuten sosiaalija terveysvoimien, opetustoimen, työvoimaviranomaisen ja asuntoviranomaisen välillä.

Nuorisotyön painopiste on ennaltaehkäisevässä perunuorisotyössä sekä nuorisopolitiittisten toimenpiteiden yhteensovittamisessa niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallistasollakin.

Nuorten työpajatoiminta

Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän mukaan nuorten osalta on tärkeää varmistaa toteutettujen koulutus- ja uudistusten lisäksi se, että nuorten työpajatoiminnan jatkuvuus turvataan ja niiden sisältöä ja laatua kehitetään entistä paremmaksi.

Sen ohella, että pajoja kehitetään monipuolisesti pajakoostumukseltaan, erityinen huomio on kiinnitettävä palvelujärjestelmien ulkopuolella pudonneiden ja elämäntilanteensa ja heille tarjottavien vaihtoehtojen suunnitteluun.

Työpajoja on kehitettävä laadullisesti kouluttamalla tähän työhön työpajaohjaajia ja muita nuorten parissa työskenteleviä. Työryhmän mukaan ennaltaehkäisytyömuotoja on kehitettävä ja käytettävä hyväksi esimerkiksi elämyspedagogiikan kokemuksina.

Nuorten elämäntilanteen parantaminen on ensisijainen keino koulutus- ja oppilaitosten opintojen keskeytymisen ennaltaehkäisyä on tehostettava. Yhtenä keinona tähän ovat koulujen työpajat oppimisvaikeuksissa oleville nuorille.

Opetusministeriö pyrkii kehittämään nuorten työpajatoimintaa järjestelmänä, joka tarjoaa erityisesti syrjäytymisuhan alaisena oleville nuorille joustavan ympäristön elämäntilanteen parantamiseksi sekä suuntaa nuoria koulutukseen ja työelämään.

Pajojen toiminnan laadun parantaminen muun muassa pajaohjaajien koulutusta tehostamalla korostuu toimenpiteissä. Opetusministeriön pyrkimyksenä on, että pajaohjaajien toimia kunnissa voitaisiin vakinaistaa.

Nuorisotyöttömyys ja syrjäytyminen

Nuorten asema työmarkkinoilla on muuttunut selvästi viimeisten 25 vuoden aikana. Vuonna 1970 nuoret (15-24-vuotiaat) muodostivat merkittävän osan (28%) työikäisestä väestöstä, samoin työllisyydestä (22%). 1990-luvun puolivälissä sekä nuorten osuus työttömyydestä (19%) että erityisesti työllisyydestä (7%) olivat huomattavasti pienemmät.

Muutos kertoo sekä nuorten ikäluokien koon supistumisesta että erityisesti

nuorten työllisyysasteensupistumisesta. 1990-luvun alun lama ja sitä seurannut talouden nousukausi ovat heijastuneet erityisen voimakkaasti nuorten asemaan.

Samalla kun nuorten määrällinen painoarvo työmarkkinoilla on supistunut, nuorten työsuhteista valtaosa muuttunut osa- ja/tai määräaikaisiksi. Sen sijaan keski-ikäisten ryhmässä työsuhteiden muutos on ollut vähäisempää. Työvoimatutkimuksen pohjalta tiedetään, että osa-aikatyö liittyy nuorilla usein opintoihin, sen sijaan määräaikatyö on myös nuorilla usein vastahtaistoista.

Nuorisotyöttömyys nousi Suomessa ennen kokemattoman korkealle tällä vuosikymmenellä. Sen kasvu taitui Suomessa kuitenkin jo vuonna 1994. Vaikka tämänhetkinen tilanne näyttää varsinkin hyvin koulutettujen nuorten osalta jo valoisammalta, on jäljelle jääneissä nuorisotyöttömyyden kova ydin ja osaa nuorista uhkaa työmarkkinoilta syrjäytyminen.

Jotkut nuoret siirtyvät koulusta työelämään sangen suoraviivaisesti. Joillakin puolestaan koulu ja työ liittyyvät toisiinsa usean vuoden ajan. Samoin määrä- ja osa-aikaisten työsuhteiden lisääntyminen tuovat epävarmuutta nuorten työmarkkina-asemaan.

Vaikka työttömäksi jäävien nuorten ns. kova ydin on määrällisesti vähäinen, tässä ryhmässä erilaiset syrjäytymiseen liittyvät ongelmat kuitenkin kasautuvat sellaisella tavalla, että työttömyys ja koululauttomuus ovat loppujen lopuksi kaikkein pienimpiä.

Nuorisosaian neuvottelukunnan arvioon mukaan Suomessa on tällä hetkellä 10 000 - 15 000 alle 25-vuotiaasta nuorta, joilla on vakavia elämäntilanteen vaikeuksia ja he ovat vakavassa syrjäytymisvaarassa. NUORA on laskenut nuorten syrjäytymisestä yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Nuorten syrjäytyminen työmarkkinoilta sekä mahdolliseen sosiaaliseen huono-osaisuuteen ja rikollisuuteen ajautuminen koituvat yhteiskunnalle hyvin kalliiksi pitkällä tähtäimellä. Vuosittaiset työttömyys- ja sosiaaliturvan sekä mahdollisen päihteiden käytön ja rikollisuuden kustannukset nousevat NUORA:n selvitysten mukaan helposti 100 000 markkaan vuodessa, jopa sen ylikin.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on kyse tukea tarvitsevien nuorten saattamisesta normaaliin aikuisuuteen. Yhteiskunnan peruspalvelujen toimivuus ja sosiaalisten tukijärjestelmien voimavarojen riittävyys ovat keskeisimmät tekijät minimoitaessa syrjäytymisen riskejä.

Yhteenvedo

Valiokunta toteaa, että lasten ja nuorten hyvinvointi on laaja yhteiskuntapolitiittinen asia. Vaikutusta on mm. asunto- ja ympäristöpolitiittisilla sekä lapsiperheiden tukea koskevilla ratkaisuilla. Kuntien vastuu on keskeinen mm. peruskoulun kehittämisessä ja voimavarojen suuntaamisessa koulutukseen, sekä nuoris- ja liikuntatoimen ratkaisuilla.

Postin Toimihenkilöliitto on valmis TYÖTAISTELUTOIMIIN!

Postin Toimihenkilöliiton valtuusto päätti antaa liiton hallitukselle valtuudet ryhtyä työtaisteluun ellei Suomen Posti Oy noudata luvattua hyvää henkilöstöpolitiikkaa postikonttoriverkon uudelleenjärjestelyissä, kun Leonian palvelut vähitellen poistuvat postikonttoreista.

Liiton valtuusto vaatii Postia vakavasti etsimään postin konttoriverkoon uusia/uuja yhteistyökumppania. Näin siksi, että vain tällä tavalla pystytään pitämään monipuoliset postipalvelut koko maassa. Liiton valtuusto on vakuuttunut, että sekä tavalliset asiakkaat että pk-yritykset tarvitsevat sellaista postikonttoriverkkoa, jossa on saatavilla monipuoliset posti- ja pankkipalvelut. Peruspalvelujen saatavuus on turvattava kaikille kansalaisille yhdenvertaisesti tulostasosta ja asuinpaikasta riippumatta.

Postin vakuuttelut, että postin palvelut eivät heikkene konttoriverkon supistamisen vuoksi, loukkaavat liiton jäseniä, koska asiamiespostit tarjoavat postipalveluja vain suopeasti. Postitoimintalaissa on määritelty Postin välttämättömiksi postipalveluiksi 1. luokan kirje ja lehti normaalisissa postinkannossa. Nämä palvelut Postin on pakko säilyttää, mutta kaikki muu onkin sitten sen omassa harkinnassa. Näin Postille on avautunut mahdollisuus siirtää palvelujaan, kuten saapuvien pakettien nouto kauppoihin ja kioskeihin.

Postin Toimihenkilöliiton valtuusto vetoaakin asiakkaisiin, kuntiin ja yrittäjäjärjestöihin, että ne vaativat Postia säilyttämään kunnissa mahdol-

luisista työsuhteista reilu enemmistö on nykyään osa-aikaisia, määräaikaisia tai tilapäisiä keikkatöitä. Myös kunnissa ja teollisuudessa määräaikaiset työsuhteet ovat lisääntyneet. Pätkittyjä työsuhteita käytetään erityisesti palveluilla.

Kun työpaikka vaihtuu yhtenäen, työsuhteiden solmittaan työnantajan kanssa turhan usein vain suullisesti. Varsinkin lyhytkestoisia keikkatöitä tekevien työajat ovat epämääräisiä ja muutkin työehdot jäävät epäselviksi. Tällöin omien etujen ja oikeuksien valvominen on vaikeata. Seuraavassa eräitä päätökseen tekijöille tärkeitä asioita.

Työsopimus on tärkeä

Lyhyissäkin työsuhteissa työsuopimus kannattaa tehdä kirjallisesti. Työsopimuksen on syytä kirjata se, mitä työehtosopimusta (TES) työpaikalla noudatetaan. Työehtosopimuksessa määritellään useimmat sinuakin koskevat työehdot, joista tärkeimpinä palkka ja erilaiset korvaukset. Tiesitkö, että saadaksesi oikeuden ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahaan, työstä on maksettava vähintään työehtosopimuksen mukainen palkka (Työttömyysturvalaki 16 §)?

Koeaika

Onko sinulla uuden työsuhteen alussa koeaika? Tämä kysymys on tärkeä, koska työsuopimus voidaan koeaikana purkaa ilman irtisanomisaikaa. **Koeaika on olemassa vain, jos olet siitä työsuopimusta tehdessäsi sopinut.** (Työsopimuslaki 3§). Koeaika voi työsuopimuslain mukaan kestää enintään neljä kuukautta. (Poikkeuksena työhön liittyvä yli 4 kk kestävä koulutus, jolloin koeaika voi olla 6 kk.) Esim. rakennusalalla koeaika on yleensä 3 kk,

Jo riittää saneeraukset, sanoivat silloisen Postipankin työntekijät jokunen vuosi sitten vastustaessaan suunniteltuja irtisanomisia. Ei ole enää Postipankkia, liekö kohta Postiakaan. Irtisanomiskierre vaan jatkuu. Mutta Postin toimihenkilöliitto on päättänyt toimia alan työpaikkojen ja kansalaisten peruspalvelujen puolesta.

lisimman monta Postin omaa konttoria. Erityisesti pk-yritykset tarvitsevat monipuolisia palveluja. Asiamiespostista ei saa läheskään kaikkia Postin palveluja. Eli kuntien ja yritysten elinkelpoisuus on Postin ja valtiovallan viime aikaisten päätösten vuoksi uhattuna ellei pikaisesti löydetä positiivisempaa tietä eteenpäin. Suomessa on lähes 200 000 pienyritystä, jotka tarvitsevat postipalveluja.

Toisaalta valtuusto ihmetteli myös sitä, kuinka Posti voi saada sellaiset

asiamiespostit kannattaviksi, jotka tarjoavat vain pienen osan Postin todellisista palveluista. Ehkä ne ovatkin seuraavaksi lopettamishuon alla?

Valtuuston vaatimukset henkilöstöpolitiikalle

Leonian päätös poistaa Postin verkosta on johtanut siihen, että henkilöstö etsii aktiivisesti itselleen uusia työpaikkoja sekä Posti-konsernin sisällä että talon ulkopuolelta. Liiton valtuus-

to on tyrmistynyt Postin tavasta suhtautua uuden työpaikan löytäisiin. Irtisanomisajasta kiinnipitämisellä, joka on sopimuskyseminen, on suoraanaisesti vaikeutettu ihmisten mahdollisuutta siirtyä uuteen työpaikkaan. Liiton mielestä tämä ei ole sitä liikenneministeri Olli-Pekka Heinosen peräämää hyvää henkilöstöpolitiikkaa.

Euroopan Unionin komissio on kehottanut Suomen päättäjiä ryhtymään toimiin, että työelämämme jyrkkä

Pätkätyön tekijä: TUNNETKO OIKEUTESI?

majoitus- ja ravintola-alalla 2 kk. Huom! Harjoitteluaika työsuhteen alussa ei ole sama kuin koeaika.

Koeaikaa ei voi käyttää toistuvasti samanlaisessa työssä esim. irtisanomissuojan kiertämiseksi.

Arveluttaako?

Arvelto, että työsuopimuksesi jokin määräys on erikummallinen, ja epäilet onko se laillinen ollenkaan. Sinun on hyvä muistaa, ettei työsuopimukseen voi sisällyttää lain tai työehtosopimusten vastaisia ehtoja. Toisin sanoen jos työsuopimuksessasi on tällaisia määräyksiä, ne eivät sido sinua, vaikka olisit vahingossa laittanut nimesi tällaiseen paperiin. Esimerkiksi työn teettäminen ilman palkkaa "harjoittelujan" nimellä on kielletty, eikä työsuhteen rajaaminen määräaikaiseksi läheskään aina ole laillista (Työsopimuslaki 2§).

Hyvin lyhyissä työsuhteissa saatat pudota mm. lomaetujen, sairausajan korvausten ja eläketurvan ulkopuolelle. Työsuhteita pätkitään myös työnantajamaksujen kiertämiseksi - ja sinä menetät etusi.

Lomaedut

Lomanääräytymisvuosi on 1.4.-31.3., jonka aikana lomapäiviä kertyy, kun työssäolopäiviä on kuukaudessa vähintään 14. Alle vuoden työsuhteissa lomaa kertyy silloin 2 pv/kk, vuotta pidemmässä 2,5/kk. Lyhytaikaisissa tai osa-aikaisissa töissä lomaa kertyy sel-

laiselta kuukaudesta, jolloin työntekijä on ollut saman työnantajan töissä vähintään 35 tuntia (Vuosisomalaki 3 §).

Loma-ajalta kuuluu maksaa vuosilomapalkkaa, jonka suuruus määräytyy joko vuosilomalain (Vuosisomalaki 7 §) tai alakohtaisten työehtosopimusten mukaisesti. Lomaltapaluarhastasta on sovitut työehtosopimuksissa.

Jos työsuhteesi on niin lyhyt, ettei loma-oikeutta synny, on sinulla oikeus lomakorvaukseen kun olet ollut samassa työsuhteessa vähintään 35 työtuntia lomanääräytymisvuoden aikana. Lomakorvaus on yleensä 8,5% palkasta tai 11% kun työsuhde on jatkunut vähintään vuoden (Vuosisomalaki 9-13 §). Eräissä työehtosopimuksissa on omia määräyksiä lomakorvausten kertymisestä ja maksamisesta.

Ensi lomanääräytymisvuoden alusta (1.4.1998) lomakorvaukseen oikeuttavan työsuhteen keston alaraja alennetaan 35 työtunnista kuuteen tuntiin (Vuosisomalain muutos 1997, pykälät 9,10 ja 10a).

Sairausajan palkka

Työsopimuslakia on muutettu niin, että työnantaja on velvollinen maksamaan sairausajan palkkaa myös alle kuukauden työsuhteessa (Työsopimuslaki 28 §). Tuolloin korvaus on 50 prosenttia työntekijän palkasta enintään alkamispäivää seuranneen seitsemännen arkipäivän loppuun saakka. Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha voi lyhentää tätä jaksoa.

Työsopimuslain muutos velvoittaa niitä työnantajia, jotka eivät kuulu minikään työehtosopimuksen piiriin.

Aloilla, joilla on voimassa olevat työehtosopimukset, sairausajan palkka määräytyy työehtosopimuksen mukaan. Tarkista tilanne oman alasi ammattiliitosta tai soita neuvontapuhelimeen.

Eläketurva

Yksityisalojen työntekijät kuuluvat yleensä TEL- järjestelmän piiriin (Työntekijän eläkelaki). TEL-järjestelmässä työeläkettä karttuu, kun työsuhde on kestänyt yhden kuukauden. Ansioiden pitää olla vähintään 1 157 mk/kk vuonna 1998.

LEL- järjestelmän (Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelaki) piirissä ovat maa-, metsä-, satama ja rakennustyöntekijät (eivät toimihenkilöt). LEL aloilla eläkettä karttuu työsuhteen pituudesta riippumatta, kun vuositulot ovat 3 650 markaa.

Vuoden 1998 alusta pätkätöiden eläketurva parani. Työnantajan on maksettava eläkevakuutusmaksu kaikista työsuhteista ja eläkettä kertyy työntekijälle, jos pätkätöissä ansaitsee yhteensä yli 3 650 markkaa vuodessa.

Työnantajan on maksettava vakuutusmaksu kuukausittain Esintyvien taitelijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassaan (TaEL puh. 09-150 61). Tarkista tilinauhastasi että työnajasi on perintä palkansaajan maksuosuuden (4,7%). Tarkista myös

sukupuolijako lievenisi. Martin Saarikangas on todennut, että telakkatuki, joka on 250 miljoonaa markkaa vuodessa miesvaltaiselle alalle on kannattava sijoitus valtiolle. Liiton valtuusto ihmetteli, eikä ympäri Suomea olevat toimihenkilönaiset sitten ole kannattava sijoitus valtiolle. Eikö olisi haaskausta heittää työttömäksi ihmisiä, joilla on osaamista ja ammattitaitoa ja jotka selkeästi pitävät yllä perusinfrastruktuuria.

Liiton valtuuston kannan mukaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa on, että Leonian pankkitoimintojen poistumisesta huolimatta Postin tulee huolehtia henkilöstönsä 100 prosenttisesti sijoittumisesta joko eläkeratkaisuin tai Postin sisälle tai ulkopuolelle uusiin työpaikkoihin.

Postissa vallalla olevasta uhkailujen avulla tuloksiin painostavasta henkilöstöpolitiikasta on heti luovuttava, sillä näin epävarmoina aikoina henkilöstöllä on muutenkin riittävästi kestämistä. Valtuusto oli myös sitä mieltä, että 190 miljoonaa markkaa ei riitä henkilöstöjärjestelyihin kolmen vuoden aikana eli tukimuotoja on löydettävä enemmän.

Heli Stenvall

Postin toimihenkilöliiton tiedottaja

Lisätietoja: PVL:n puheenjohtaja Antti Palkinen puh. 0400-732 259, valtuuston puheenjohtaja Esko Hietaniemi, puh. 0400-689 527 ja valtakunnallinen

säännöllisesti Eläketurvakeskuksen työsuuhderekisteristä että työnantaja on suorittanut omat vakuutusmaksunsa. Tilauskortteja saa mm. postista tai neuvontapuhelimesta (0800-179 279). Kunnan ja valtion lyhyet työsuhteet tullaan hoidetaan niiden omien eläkejärjestelmien kautta.

Omien etujesi vuoksi: Järjestäydy alan ammattiliittoon!

Voit soittaa SAK:n neuvontapuhelimeen arkisin klo 12-16 0800-179 279:

Palkasta ja muista työ- ja virka-suhteeseen liittyvistä asioista saa parhaiten tietoa kunkin alan omasta ammattiliitosta. Tätä palvelua täydentämään SAK:n pätkätöiprojekti on avannut neuvontapuhelimen pätkätöitä tekeville.

Numerosta 0800-179 279 saa tietoa yleisistä työelämän oikeuksista sekä tietoa eri alojen ammattiliitoista.

Pätkätöpuhelimesta voit tilata myös kirjallisia materiaalia:

- malli kirjallisesta työsuopimuksesta
- lomake, jolla osa-aikainen työntekijä voi ilmoittaa työnantajalleen halukkuudesta kokoaikatyöhön
- moniste ja taulukko soveltavista työttömyyspäivärahasta ja muuta työttömyysturvamateriaalia
- Eläketurvakeskuksen tiedustelukortti, jolla voi tarkistaa eläketurvansa
- "Pätkätöistä eläke" esite, jossa kerrotaan pätkätöiden uudesta työeläkejärjestelmästä sekä muuta eläketurvaa liittyvää materiaalia

Neuvontapuhelin päivystää arkisin maanantaista perjantainhin klo 12.00-16.00 ja puhelut ovat soittajalle maksuttomia.

Turun kaupungin ABONET-yksikkö EU:n laatukilpailussa

Valtiovaraministeriön asettama valitsijaryhmä on valinnut Turun kaupungin ABONET-yksikön edustamaan Suomea Portugalissa ensi keväänä pidettävään EU:n laatukonferenssiin. Muut valitut ovat Päijät-Hämeen koulutus konserni ja Keski-Uudenmaan verotoimisto.

ABONETin toiminta perustuu projektisalkkuun ja palvelujen myyntiin ABONET on kaksi vuotta toiminut Turun kaupungin viestintäkeskuksen yksikkö. Se on projektipohjainen aluekehittäjä, joka toteuttaa omia työllisyys- ja elinkeinohankkeita. Lisäksi ABONET vastaa Turun kaupungin strategiasta hankepalvelusta toimeksiantopohjalta.

ABONET on tulosvastuullinen yksikkö. Yksikön toiminta perustuu työllisyys- ja elinkeinohankkeista koostuvaan projektisalkkuun sekä palvelujen, etenkin hankkeistuksen ja markkinointiviestinnän myyntiin eri hallintokunnille. Omat hankkeet ovat pääosin EU-rahoitteisia. ABONET myy hankkeiden kokonaispalvelua korkeatasoisella projektiosaamisella.

Etenkin suuria hankkeita toteuttavat ja suunnittelevat yksiköt, kuten terveysvirasto sekä mittaus- ja tonttioasto, tekevät ABONETin kanssa kiinteää yhteistyötä. Ideana on yhdistää kunkin

erityisalan substanssihalinta sekä hanketekniikan, prosessin ohjaamisen sekä markkinointiviestinnän osaaminen.

Onnistunut hanke vaatii määrätietoisuutta valmistelun

Hankevalmistelu on vaativa prosessi, jossa rakennetaan menestyksellään hankkeen pohja ja ohjaustekijät. Hankkeistukseen ryhtyminen edellyttää ABONETin mukanaoloa alusta alkaen, vain taten voidaan varmistaa tavoitteet ja osapuolten todellinen sitoutuminen.

Turun kaupungin strategian mukaisesti EU-hanke ei koskaan ole itseisarvo, vaan aitoon tarpeeseen perustuva kehittämisprosessi. Näin ulkopuolista kehittämistä hyödynnetään asioihin, jotka joka tapauksessa pitää tehdä.

ABONETin hankesuunnittelu perustuu ositusperiaatteeseen: jokainen vaihe esitetään yksiselitteisiksi työohjeiksi, ns. tarkistuslistaksi. Hakemuksen kirjoittaminen on vuorossa vasta perinpohjaisen hankkeistuksen jälkeen. Täten varmistetaan jo alusta alkaen mm. se, että hankkeelle on kysyntää, se perustuu kunnolliseen ideaan, riskit on kartoitettu ja tavoite varmistettu.

Omista projekteista tullut tunnustusta

Projektien mallikas toteuttaminen on ABONETin omien projektien osalta saanut tunnustusta EU:lta. Vastikään selvisi, että EU on valinnut Turun seudun pk-yritysten kehittämisryhmän, ABONETin SMEDEG-projektin ns. työllisyysneuvon eurooppalaisiksi työkaluksi. Mallia levitetään Brysselissä työllisyysalan toimijoista koostuvan TEP (Territorial Employment Pacts) -verkoston kokouksessa marraskuussa, jossa käydään neuvotteluja SMEDEG-toimintamallin siirtämisestä muihin maihin.

Uudenlainen palvelu- ja toimintatapa

Suomen julkisten palvelujen parhaiden valinnassa käytettiin Eurooppalaisia laatupalkintokriteeristöä. Arviointialueita ovat johtajuus, toimintaperiaatteet ja strategiat, henkilöstö, yhteistyökumppanit ja resurssit, prosessit, asiakastulokset, henkilöstötulokset, yhteiskunnalliset tulokset ja keskeiset toiminnan tulokset.

Lisätietoja:
ABONET kehityspäällikkö
Katja Wallenlind
puh. 2627 538, 050 - 5590 538

Kemin Monitarmo vie takaisin työelämään

Kemin kumppanuusprojektin synnyttämä Monitarmo ohjaa pitkäaikais-työttömiä työmarkkinoille ja työllistää itse 20 työntöntä kodinkoneiden kiertämisessä ja sosiaalisten palvelujen tuotannossa.

Korjattavat koneet saadaan paikalliselta kodinkoneliikkeiltä. Tuotto menee hankkeen omarahoitukseen. Hanke selvittää muidenkin, kuten rakennus-, muovi- ja tekstiilimateriaalien, kierrättämistä.

Monitarmossa mietitään myös ajatusta työntekijöiden kierrättämisestä eli työvoimareservistä, josta voidaan ohjata työntekijöitä uudentyöttöihin järjestelyihin ja työn jakamiskokeiluihin.

Alihankinta- ja etätönn mahdollisuksiakin selvitetään. Kaksi monitarmolaista on päässyt hankkeen ulkopuolisiin töihin, kolmas on lähössä.

Ilman hanketta tuskin oltaisikin näin pitkällä, sanovat **Lea Ravander** ja **Eva Leinonen**. Entinen pankkitoimihenkilö Eeva on tehnyt mm. kehitysvammatyötä. Lea on saanut toimitustyötä yrityksessä, joka kouluttaa hänsä teknisten laitteiden tarkastajaa.

Puolet monitarmolaisista pyritään saamaan avoimille työmarkkinoille. Hanketyöntekijät **Seppo Lammi** ja **Eija Kujanpää** pitävät tavoitteita kovana, sillä harva yritys miettii työntekijöiden lisäämistä. Työn esteinä ovat usein sopivan koulutuksen puute, raha ja työntekijään sitoutumisen pelko.

Myös ikärasismi ja pitkäaikaistyöttömien karsastaminen ovat esteinä, Leinonen sanoo.

Kemin työpaikkaomavaraisuus on 124 prosenttia, silti neljännes työttömästä on työttömänä. Heistä kolmannes on pitkäaikaistyöttömiä. Useat ovat vailla ammatillista tai työelämään valmentavaa koulutusta. Monitarmo yhdistääkin koulutuksen, käytännön työn, harjoittelun sekä tukityön.

Jokaisella on oma työllistymissuunnitelma ja he osallistuvat polkukoulutukseen. Sähkö- ja ympäristötekniikan koulutusta antaa tekninen oppilaitos ja hoiva- ja kodinhoitokoulutusta sosiaalialan oppilaitos.

Olemme kertoneet toiminnastamme tiedotusvälineissä ja jakaneet mainoksia. Parhaaksi kanavaksi on osoittautunut puskaradio, mutta vieläkin on heinäähkillinen ihmisiä, jotka eivät tiedä meistä mitään, monitarmolaiset sanovat.

Sosiaalinen yritys tähtäimessä

Monitarmon jatkoksi on tulossa seudullinen sosiaalipalvelusäätiö, jossa ovat kuntoutusta, koulutusta sekä terapeuttista ja tuettava työtä tarjoava yksikkö ja yritystoimintaan keskittyvä osakeyhtiö. Hyvä esimerkki on Monitarmon naapurissa hoitopyytilä tekevä Kemin TK-metalli, joka työllistää kahdeksan fyysisesti vajaakuntoista henkilöä. TK-metallin menoista 80 prosenttia katetaan latorahoituksella. Tuotteita viedään mm. Japaniin.

Sosiaalinen yritys ei tavoittele voittoa. Tuotto käytetään yrityksen kehittämiseen ja työllistämiseen. Tavoitteena on pelkkää tukityöllistämistä pitkävaikutteisemmat ratkaisut. Työntekijöistä 30-50 prosenttia on työrajotteita tai muutoin vaikeasti työllistettäviä.

Säätiön toimintaa ohjataan kumppanuseriaatteella julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä. Kunnilla - joiden päätösvalta jää alle 50 prosenttiin - odotetaan ainakin nykyistä rahapanosta.

Kumppanuudelle virallinen asema

Kemin kumppanuusprojektin ohjausryhmän puheenjohtajan, apulaiskumppanujohtaja **Jorma Virtasen** mukaan kumppanuuksille voitaisiin antaa vastuualue- tai paikallistason työllisyysstrategian luomisesta, kun toteutuksesta sovittaisiin yhdessä.

Kumppanuus tarvitsee virallisen aseman, mutta sen muuttuminen sektoriviranomaiseksi tai hallinnolliseksi mekanismiksi on estettävä. Sektorirajathan ovat osoittautuneet tehokkaaksi työllisyysneuvon hoidon esteeksi.

Vaikka kumppanuus rikkoo rajoja tuloksellisesti, uhkana on koko ajan oman vallan vahvistamisesta lähtevä tontin vartiointi ja kumppanuuden toimintaedellytysten rajoittaminen, Virtanen sanoo.

Kumppanuuden pitää lähteä ruohonjuuritasolta. Sinne ei saa laittaa turhia soitteita tai yhtä mallia, jolla asiat pitää hoitaa. Kumppanuudessa jokainen voi tuoda panoksensa ja toimia siten, että hyötyy. Näin ihmiset saadaan mukaan suunnitteluun ja toteutukseen.

Suuryritykset tukevat

Kemin kumppanuus on saanut seudun suuryritysten - mm. Metsä Botnian, Stora Enson ja Outokummun - johdon tuen. Yhtiöt näkevät etunsa sen, että koko paikkakunnalla menee hyvin. Käytännössä yhteistyö tarkoittaa mm. alihankintaa ja palvelutuotantoa. Toistaiseksi tämä osa kumppanuutta on ideointiasteella ja vaatii pitkäjänteistä valmistelua ja työtä.

Kumppanuuksien hankkeet tuovat yhteen tahoja, jotka muutoin harvoin tapaa: työttömät, yritysjohtajat, seurakunnan edustajat, valtion tai kunnan byrokraatit jne. Tällaisista omalaatuisista kombinaatioista voi löytyä aivan uusia ajatuksia. Kumppanuuden ehkä hieman idealistinen tavoite on kokonaan uuden yhteistoimintakulttuurin luominen, Virtanen sanoo.

TEP-sopimukset lisääntyvät

EU-komission alueellisten työllisyyssovitusten (TEP) piirissä asuu 9 prosenttia EU:n väestöstä. Virtanen uskoo sopimusten kuitenkin lisääntyvän.

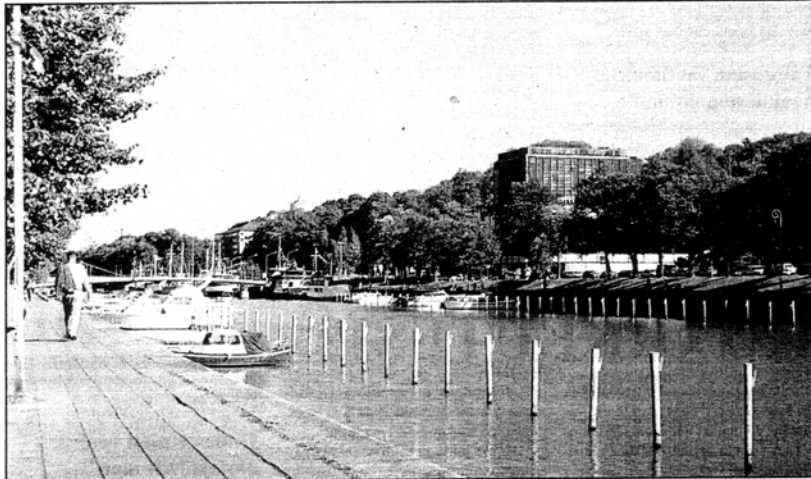
Työllisyysneuvon hoito on EU:n ykköselä ja kumppanuus saanee lisää rahaa, kun sillä on jo tuloksia näytettävissä. EU:n panoksen merkitys kasvaa kuntarahoituksen tiukassa. Kunnilla on kuitenkin avainrooli kumppanuusien alkunsaattamisessa.

TARMOLLA TYÖHÖN TAKAISIN ELI MONITARMO

- Yksi Kemin kumppanuusprojektin (1997-1999) hankkeista
- Hankekaika 18.5.1998-31.12.1999, budjetti 3,8 milj. mk

- Työllistää kodinkoneiden kunnostuksessa 11 ja palvelutuotannossa 9 yli 25-vuotiaapitkäaikaistyöttöä sekä 2 osa-aikaista ja yhden kokopäiväisen projektityöntekijän.

- Hanketta rahoittavat Kemin kaupunki, Kemin kunta, ESR, työhallinto
- Kumppaneina ovat Kemin ja Keminmaan kodinkoneliikkeet, Kemin kumppanuusprojekti, muut alueella toimivat hankkeet, ammattikorkeakoulu/sosiaalialan yksikkö, Kemin teknillinen oppilaitos sekä Kemin ja Keminmaan kunnallinen sosiaalipalvelu

Turku on yksi Suomen paikkakunnista, jossa Kumppanuusprojekti on työllistänyt. Turussa yhteistyö on kiinteää kaupungin eri yksiköiden kanssa. Ainakin EU on ollut tyytyväinen projektin saavutuksiin palkitessaan hankkeen.

OSKU virisi Tampereen seudulla

Tampereen seudun kumppanuusprojekti virisi osuustoimintakeskus OSKU vuosi sitten. Sen ansiosta osuuskuntien määrä on seudulla tuplaantunut, ja työtä on löytenyt yli 300:lle. Eniten on syntynyt tietotekniikkaosuuskuntia.

Tampereelainen **Tia Raitisoja** paikkii töitä Viestintäosuuskunta Ticomedian nimissä, ja töitä tuntuu riittävän. Osuuskunta tuottaa markkinointimateriaalia, mm. esitteitä ja verkkosivuja.

Yksin en olisi uskaltanut lähteä yrittäjäksi, mutta osuuskunnassa saa apua toisilta. Kaikkien ei tarvitse osata kaikkea, hän tuumii.

Viestintäosuuskunta syntyi keväällä Tampereen seudun osuustoimintakeskuksen suojissa jäsenen vielä opiskellessa Tampereen ammattikorkeakoulussa tietojenkäsittelyä. Nuorista tuntui hyvältä aloittamisen helpous.

Alkupaäoamaa ei paljon tarvittu, oikeastaan pelkkä rekisteröintimaksu. Kaikilla oli tietokoneet, ja lisää ostetaan sitä mukaa, kun rahaa tulee.

Ticomedian jäsenet ovat tyytyväisiä itsenäiseen työhönsä. Muutamat ovat ehtineet maistaa työttömyyttä, mutta ketään se ei miellyttänyt.

Mitä pitempään on työttömänä, sitä korkeampi kynnyks hakea töitä, tietää **Katja Koskinen**. Hän uskoo, että osuuskuntakokemuksista on hyöttyä myös silloin, jos haluaa joskus hakeutua toisen palvelukseen.

Jopa juristit asialla

Tampereen seudun kumppanuusprojekti rahoitti osuustoimintakeskuksen selvitystyön ja vakuututuaan sen toimivuudesta, neuvotteli kumppanien kanssa rahoituksesta.

Kumppanuusprojektin päällikön **Matti Luukisen** mukaan OSKU on hyvä hanke, josta kumppanuusprojekti on ylpeä.

Tampereen TE-keskuksessa majoileva osuustoimintakeskus on vuoden aikana tuuplannut Tampereen seudun osuuskuntien määrän 29:stä 58:aan. Kaikkiaan sen avulla on työllistynyt yli

300 henkeä.

Eniten perustetaan tietotekniikkaan liittyviä osuuskuntia ja seuraavina tulevat tulkit, kielenkääntäjät, toimittajat, tuottajat ja näyttelijät sekä koulutuspuolen toimijat. Jopa juristit perustavat osuuskuntia, OSKUn projektijohtaja **Pasi Mäkelä** kertoo.

Pieni panos, hyvä tulos

Pienellä panostuksella on saatu hyvin nostettua esiin osuuskuntamuotoista yrittämistä, Pirkkalan elinkeinotoimienjohtaja **Erkki Korpela** toteaa.

Kuntien rahoitus on laskettu suhteessa väestöön, joten Pirkkala maksaa tänä vuonna vain vajaat 9 000 markkaa. Esimerkiksi Tampereen osuus on noin 120 000 markkaa.

Pirkkalaan on OSKUn aikana syntynyt kaksi uutta osuuskuntaa, joista ainakin toisen tiedän varmuudella olevan seurausta osuustoimintakeskuksen järjestämistä kursseista, elinkeinotoimienjohtaja Erkki Korpela kertoo.

Kaustisen kumppanuushankkeen alkuunpanema Seutukunta siistiks koostuu alueen työttömät, työttömien yhdistykset, kunnat, paikalliset työvoimatoimistot, metsänhoitoyhdistykset, maanomistajat ja kylätoimikunnat. Viime syksynä alkanut ympäristöhoito-hanke on työllistänyt parikymmentä ihmistä.

Tienvarsia siistivän ympäristöhoito-hankkeen lisäksi Kaustisen seudulla toimii useita työllisyttä edistäviä yhteistyöhankkeita, pari kotitalousrinkiä, kolme työosuuskuntaa ja viisi työpajaa. Yhteydet kolmannen sektorin kanssa ovat poikineet tulosta.

Seutukunta siistiks ja muut hankkeet tarjoavat pitkäaikaistyöttömälle tilaisuuden työllistyä ja kehittää ammatitaitoaan, projektipäällikkö **Antti Hietaniemi** arvioi.

Työtä parille sadalle

Kumppanuus on tarjonnut työllistämisen kaikkiaan noin parille sadalle ihmiselle.

- Alun perin tavoitteena oli työllistää 42 työtöntä, joten se on ylittynyt komeasti, Hietaniemi iloitsee.

Kaustisen seutukunta on tavoite 6-alueella ja siihen kuuluu Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Ullava ja Veteli. Asukkaita on noin 20 000.

Hietaniemen mukaan 12-henkinen ohjausryhmä on koko toiminnan ydin. Mukana ovat julkissektori, järjestöt, työttömien yhdistykset, yrittäjät ja kahden työvoimatoimiston edustajat. Ideoinnin ohella se antaa jatkuvasti aitoa ja välitöntä palautetta toiminnasta.

Paikallinen metsänhoitoyhdistys on auttanut sopimaan maanomistajien kanssa alueiden hoidosta. Energiaosuuskunta puolestaan ostaa raivatut puut ja hakettaa ne energiäkäyttöön, joten myös taloudellinen hyöty on merkittävä.

Ympäristöhoito työllistää Keski-Pohjanmaalla

Seutukunta siistiks

Luksusta tienvarressa

Perhon kunnan elinkeinosihteerin **Mikko Hänninen** toivoo, ettei kumppanuus hyötyisi kolmen vuoden kokeiluun.

- Tarvitsemme enemmän aikaa. Kyse ei ole vain yhdestä projektista vaan pysyvistä toimintatavasta, joka juurtuu vähitellen, Hänninen painottaa.

Perhossa Seutukunta siistiks -hanke on toistaiseksi työllistänyt seitsemän ihmistä.

Perholainen **Veijo Vehkalampi**, 48, maisteli työttömyyspäiviä pari vuoden ajan ja ehti pudota jo työmarkkinatuella. Nyt hän paiskii raivaushommia valtatien reunustalla.

- Onhan se hienoa, että työmaa on aina tien vieressä, ikänsä metsurina elantonsa tienannut Vehkalampi nauhahtaa.

Seutukunta siistiks -hanke hyödyntää pitkäaikaistyöttömille kohdennettua yhdistelmätukea. Perhossa kunta maksaa sen päälle työntekijän sosiaaliturvamaksun ja muut työnantajakulut. Työll-

istetty tienaa raivaustöissä noin 5 100 markkaa kuussa.

Naisten työttömyys huolettaa

Kaustisen seudulla työttömyysaste oli kesän alla runsaat 11 prosenttia. Kumppanuustoiminnan alkaessa työttömiä oli 1 115, nyt määrä on laskenut 850:een. Naisten työttömyysaste on tällä hetkellä hivenen alle 50 prosenttia.

Kaustisen työvoimatoimiston työvoimaneuvoja **Kimmo Pajukangas** muistuttaa pienuuden vahvuuksista.

- Yhteistyötä on helppo tehdä, sillä tunnen sekä alueen että ihmiset, yritykset ja päättäjät henkilökohtaisesti, Pajukangas huomauttaa.

- On ilman muuta hyvä, että paikallistasolla yhä useampi henkilö jatoimijataho on pohtimassa työllistystä.

- Yrityksiä meidän pitäisi saada vielä enemmän mukaan, sillä ne ovat tärkeitä jatkotyöllistymisessä, Kimmo Pajukangas arvioi.

Työllistäminen vaatii rahoituspäätöksiä

Satakunnan työllisyys tilanne on huonontunut edelliseen vuoteen verrattuna ainoana koko maassa. Pääsääntöisesti kunnat ovat huomanneet pahan kehityksen ja lisänneet työllistämismäärärahoja tilanteen helpottamiseksi. Onko sitä tapahtunut riittävästi, näkyy vasta tulevaisuudessa.

Porin kaupungissa työllistämismäärä on vähennetty edellisvuodesta 2 miljoonalla markalla, joka merkitsee sitä, että työllistettyjä olisi keskimäärin 190 henkilöä kuukaudessa. Kuluvana vuonna pystytään työllistämään noin 250 henkilöä kuukaudessa 15,4 miljoonalla markalla. Porin vuoden 2000 talousarvioesityksen mukaan työllistämisen myönnettäisiin 13,6 miljoonaa markkaa, joka olisi 1,9 miljoonaa markkaa vähemmän kuin tänä vuonna. Työllisyys tilanne ei ole helpottunut viime vuoden syksystä, päinvastoin.

Muutama esimerkki muualta. Jyväskylässä työttömyys tilanne on vähän parempi kuin Porissa, siellä työttömiä oli kuun lopussa 6730 ja työttömyysaste 18,6 prosenttia. Valtuustokäsittelyn aikana päätettiin nostaa työllistämismäärä peräti 7,6 miljoonalla markalla ja kaupunki käyttää ensi vuonna 26,5 miljoonaa markkaa työllistämiseen. Vastaavasti Porissa, jossa työttömiä oli 7401, joista yli 50-vuotiaita peräti 2548 ja työttömyysaste 20,7 prosenttia, rahaa työllistämiseen käytettäisiin vain 13,6 miljoonaa markkaa. Jyväskylällä käyttää tänä vuonna 1,8 miljoonaa markkaa enemmän kuin Pori, ja jos niin käy etisy ensi vuodelle

tulee hyväksytyksi valtuustoissa, niin Jyväskylällä käytetään työllistämiseen peräti 12,9 miljoonaa markkaa enemmän kuin Pori!

Suomen pääkaupungissa Helsingissä lisättiin työllistämismäärä 30 miljoonalla markalla, ja lisäksi sosiaalisen syrjäytymisen estämiseen tuli uusi määräraha.

Valtion myöntämiin työllistämisrahoihin tulisi erityisesti vaikeilla työttömyysalueilla kuten Porissa myöntää korotettua tukea, ja niin että pieni- ja keski suuri yrittäjäkin voisi työllistää työttömiä. Työssäoloehto ja yhdistelmätuen taso vaativat myös korjauksia.

Nyt kun vielä on aikaa, voisi tarkistaa työllistämismäärärahojen tasoa myös kunnissa, sillä työttömyyden seuraukset voivat olla pahemmat kuin uskotaan. Sijoitetaan nyt ihmisiin ja heidän tulevaisuudenuskonsa palauttamiseen sekä työllistämisen kautta tulevaan tulokseen ja muihin positiivisiin vaikutuksiin.

Työllisyysneuvoston
Seppo Harinen
Pori

P.S. Olen käytettävissä jos ilmenee asioita, joita voin edistää.
Puh. 02-6481545, 050-5730613.

uloton. Suomalainen. Kansainvälinen. Neuvottelija Yllättävä. Rehellinen. Uskottava. Rohkea. Tasapainoinen. Pätevä. Aktiivinen. Terävä. Ahkera. Turvallinen. Vapaa. Määrätietoinen. Taitava. Päättävä. Kansainvälinen. Oikeudenmukainen. Tulinen. Neuvottelija. Yllättävä. Kokenut. Tunnollinen. Pätevä. Turvallinen. Rehellinen. Huumorintajuinen. Juristi. Nuori. Humanisti. Ahkera. Tasapainoinen. Ennakkoluuloton. Tasapainoinen. Ulkoministeri. Pätevä. Neuvottelija. Optimisti. Turvallinen. Ihminen. Viisas. Totinen. Juristi. Vapaa. Päättävä. Kansainvälinen. Poliitikko. Aito. Suomalainen. Humanisti. Tulinen. Neuvottelija. Hauska. Aktiivinen. Kokenut. Tunnollinen. Puutarhuri. Rehellinen. Uskottava. Humanisti. Päättävä. Optimisti. Ahkera. Tasapainoinen. Turvallinen. Uskottava. Aktiivinen. Terävä. Kansainvälinen. Ulkoministeri. Pätevä. Neuvottelija. Optimitietoinen. Avoin. Taitava. Päättävä. Kansainvälinen. Oikeudenmukainen. Tulinen. Neuvottelija. Hauska. Kokenut. Tunnollinen. Puutarhuri. Rehellinen. Huumorintajuinen. Humanisti. Uskottava. Optimisti. Ahkera. Tasapainoinen.

Tarja Halonen
www.tarjahalonen.fi

Presidentinvaalipäivät: 1. kierros 16.1.2000 2. kierros 6.2.2000

Presidentin on jatkossakin tärkeintä osata ulkopolitiikka.

Tarja Halosen kokemus ulkopolitiikasta on tuonut hänelle suuren kansainvälisen arvostuksen.

Tarjalla on myös laaja kokemus Suomessa valtakunnan politiikassa ja kansalaisjärjestöissä. Hän tuntee kansalaisen arjen.

Tässä kolme hyvää syytä valita Tarja Halonen Suomen tasavallan presidentiksi.

Ulpu Iivari Riitta Myller Reino Paasilinna Euroopan parlamentin jäsenet

Tietokone- ja toimistohommiin, kierrätyskeskuksiin.....

Jämsänkosken työttömien kierrätyskeskus on yksi Yhdistys työnantajana -projektin työllistäjistä. Kuvamme on viime vuodelta, jolloin tarjolla oli tavaraa kodinkoneista inva-mopoihin.

Yhdistys työnantajana -projekti ei pelkästään työllistä, se myös kouluttaa kansalaisjärjestöt työnantajan rooliin. Toisin sanoen projektin myötä opitaan ja opetetaan käytännössä, mitä työnantajan ja työntekijän väliseen työsuhteeseen kuuluu. Tämän laki-, sopimus- ja talousteknisen puolen lisäksi projekti opettaa hyödyntämään työmarkkinoita, luomaan suhteita järjestöihin, kuntiin, yrittäjiin ym. sekä kehittämään yhdistyksen omaa toimintaa tietoisien työllistävään suuntaan.

TVY:n mukana projektissa hoitaneet keskitytti työnantajina toimivien työttömien yhdistysten paperisodan, jolloin yhdistysten voimavarat voidaan keskitää työn käytännön järjestelyihin. Kuluineen syksyn aikana on eräiden TE-keskusten alueella järjestetty mm. työsuojelu- ja työturvallisuuskoulutusta sekä uutena asiana verkostojohtamista. Kirjanpitoa on pidetty koulutuspäivä kaikilla alueilla.

“Parhaita paikkoja, missä olen ollut”

Entäpä näiden projektien kautta työllistetyt, miten he ovat oman osuutensa kokeneet ja mitä työllistymisjakso on heille merkinnyt. Kyselimme asiasta muutamalta työllistetyiltä eri puolilta Suomea.

Jämsänkosken työttömien kierrätyskeskuksessa työskentelee Mirja Löfgvist, joka tuli naapurikunnasta Jämsästä toiminnan päätyttyä siellä. Pesti jatkui joulukuun asti, mutta kahden kuukauden jatko on mahdollinen. Viiden lapsen yksinhuoltajaäidille se olisi enemmän kuin tarpeellinen.

Olen ollut monenlaisissa töissä tätä ennen, pääasiassa kahvila- ja grillimyyjänä. Ennen tätä työllistämisyksikössä olin kuitenkin neljä vuotta työttömänä. Täällä työtä on monipuolista ja mielekästä: lajittelua, myyntiä ja erilaista järjestelyä. Parhaita työpaikkoja, missä olen koskaan ollut, kuuluu Mirja Löfgvist

Itse työn lisäksi hän kiittelee paikan hyvää henkeä, ja työn antamaa monipuolista kokemusta tulevaisuutta ajatellen. Joulun jälkeisen ajan epävarmuus kuitenkin huolettuu.

Jos jään kotiin, niin tulot tippuvat kahdella tonnilla kuussa. Viidestä lapsesta neljä on murosia että sitä lähestymässä, niin arvaat että kulutus on kova. Onneksi olen täältä saanut edul-

lisesti huonekaluja ja muuta tarpeellista, joten koti alkaa olla kalustettu.

Jos työ loppuu, niin se vaikuttaa toimeentulon lisäksi myös henkiseen puoleen, sillä kyllä minun tilanteesani olevalle töissä olo on paras mahdollinen henkireikä, sanoo Mirja Löfgvist.

Arja vietiin käsistä kesken projektin

Helsinkiin Arja Niemiselle Yhdistys työnantajana -projekti on varsin tuttu, sillä ennen nykyistä työpaikkansa SPR:ssä hän ehti olla työllistettynä palkanlaskijana ja toimistotyöntekijänä TVY:n toimistolla valtakunnallisessa YT-projektissa. Hän tuli siis suoraan vietiin käsistä kesken projektin.

TVY:n toimistolle pääsin aikoinani lehdessä olleen ilmoituksen perusteella. 12 kuukauden jaksosta ehdin olla 10 kuukautta, kun huomasin lehdessä tämän Punaisen Ristin paikan, johon pistin hakemukset ja pääsin vakituiseen työhön, Arja Nieminen kertoo.

Hän arvelee toimistotyön järjestössä olleen merkittävä etu SPR:n valitessa työntekijää hakijoista. Kokemus onkin Arjan vältti, sillä hän on ollut 16-vuotiaasta asti työelämässä, mutta ammatillista koulutusta hänellä ei ole. Ennen TVY:n projektia elämästä vierähti useita vuosia työttömänä.

Entä mitä Arja Nieminen ajattelee tällaisesta projektityöllistämisestä? - Siinä on hyvät ja huonot puolensa. Pääasiassa se on hyvä työllistetyin kannalta, mutta aina ei tunnu mukavalta tehdä oikeaa työtä projektipaikalla. Silti suosittelien kaikille työttömille, sillä usein se on polun pää kohti oikeita työmarkkinoita, niinkuin se minullekin oli. Työkokemusta kannattaa aina hankkia, kun siihen vain tilaisuus on.

Kokkipojasta atk-osaajaksi

Sodankylän työttömien yhdistyksessä tekee erilaisia tietokonehommia entinen keittiöalan ammattilainen Jari Eero, jonka vuoden mittainen pesti päättyy tulevan tammikuun lopussa. Tietokonehommien lisäksi Jari tekee melkein kaikkea mahdollista sählykerhon ja retkien vetämisestä alkaen.

Olen varmistunut ammattikoulun keittölinjalta, ja työskennellyt kunnan laitosten lisäksi melkein kymmenen

vuotta Sodankylän jääkäriprikaatin keittiöllä. Työttömänä olin nelisen vuotta vuodesta 1995 lähtien. Ehdin jo pudota Kelan päivärahaa, kunnes Soile Poikela tarjosi minulle tätä paikkaa, kertoo Jari Eero.

Ennen tätä projektipaikkaa hänellä on ollut tuntumaa tietokoneisiin vain parin lyhyen kurssin verran, mutta käytäntö on opettanut tekemään lehtijuttuja, tiedotteita, ilmoituksia ja hoitamaan arkistohommia.

Vähän päälle kolmekymppinen perheeton mies ei pelkää, vaikka helmi-kuussa olisi edessä taas Kelan tiski. Jos ei ole toimeentulo ollut häppöistä ennen tätä hommaa, ei työllistymineen ole juuri tilannetta korjannut.

Eikä tällä paikkakunnalla ole työpaikkoja tarjolla, vaikka olisi kuinka monipuolinen työkokemus. Mutta hyvä tämä kokemus on ollut, henki työpäikällä on oikein mainio, sanoo Jari Eero.

Hän ei panisi pahakseen jos tietokonepuolelta löytyisi uusi elämäntila. Pidetään peukkuja.

Hannu Oittinen

Yhdistys työnantajana – projektin tämän vuoden tilastoa

Vuoden aikana on työllistetty yhteensä 154 henkilöä. Työsuhteiden kesto 3 kk tai vähemmän: 13 henkilöä 3-6 kk: 19 henkilöä 6 kk-1 vuosi: 122 henkilöä Vuodelle 2000 tavoitteena on 150 työsuhdetta. Projektin koulutusosiot vuodelle 2000 ovat juuri suunnitteluvaiheessa. Mikäli Teillä on hyviä ideoita, niin otakaa yhteyttä Sari Hedemäki 09-7745 3515.

Niksi - seminaari kokosi 350 henkeä Kajaaniin

Kajaaniin Paikallisen kumppanuuden järjestämä Niksi Seminaari kiinnosti laajasti eri toimijoita. Erityisesti kuntien sosiaalitoimen, työvoimatoimistojen, oppilaitosten ja eri työllisyysprojektien väki kokoontui pohtimaan ajankohtaisia työllisyyteen, koulutukseen ja palveluiden tuottamiseen liittyviä niksejä.

Kahdeksassa eri Workshopissa esiteltiin menneillä olevan ohjelma-kauden toimivia ja onnistuneita käytäntöjä työllistämisen edistämiseksi. Workshopissa pohditettiin myös ratkaisuja ja kehittämissideita mm. yhdistelmätyöllistämässä, toimeentulotuen käytössä osana työllistämistä, yrittäjien, oppilaitosten ja viranomaisten välistä yhteistyötä, kotitalous ja hoivatyön arvostuksen kohottamista, yrittäjien ja kolmannen sektorin välisestä yhteistyöstä, kuntien työllisyyden hoidon uudesta organisointimallista ja kovan ytimen ongelmista nuorten tukemisessa Mes-tari-kisälli mallilla ja palveluiden tuottamisen kansainvälisistä malleista.

Päivien alustajana toiminut Aune Turpeinen (STM) nosti esille toimeentulotuen vastikkeellisuuden. Hän kertoi ministeriön asettamasta aktiivisen sosiaalipolitiikan työryhmästä, joka jättää esityksensä tämän vuoden lopussa. Toimeentulotuen vastikkeellisuudessa raha maksettaisiin jotakin vastaan. Esimerkiksi Tanskassa toimeentulotuen saajalta edellytetään työtä, työharjoittelua, koulutusta, vapaaehtoistyötä, vapaaehtoista toimintaa tai jotain muuta aktiivisuutta.

Aktiivisen sosiaalipolitiikan työryhmässä on noussut esille ammattien ja tutkintoon johtava koulutus sekä yleissivistävä koulutus. Toimeentulotuen vastikkeellisuus koskisi työikäisiä työkykyisiä ja työttömiä, mutta ei yli 65-vuotiaita. Vastikkeellinen toimeentulotuki koskisi sosiaali-, ja terveystoimen, sosiaalivakuutuksen ja

työvoimahallinnon yhteisiä asiakkaita, joiden työllistämisedellytykset ovat puutteelliset ja joiden toimeentulo nojautuu osittain tai kokonaan toimeentulotukeen.

Jokinasteista toimeentulotuen vastikkeellisuutta on jo kokeiltu mm. Kajaaniin, jossa on työllistetty alle 25-vuotiaita ns. nollatuloisia työttömiä nuoria, jossa työllistämistukeen on liitetty toimeentulotukiosuus ja näin on saatu kohtuullinen lisäkorvaus 20 viikkotuntin työstä (palkka Tes mukainen). Määräraha on siirretty toimeentulotukia vustuksista työllistymiseen.

Tällä käytännöllä pystytään tukemaan työllistämistä n. 2000 mk:lla kuukaudessa työntekijää kohden. Nuorten kanssa käydään keskustelut tilanteesta ja pyritään motivoimaan häntä työllistymisessä. Työtajous tehdään positiivisessa mielessä, ei siten että 'päästäisiin rokkotamaan alentamalla normia'.

Tällainen työ aktivoi nuorta monella tavalla. Nuori ei jää vain oleilemaan, vaan jatkosuunnitelmat tulevat mukaan kuvioihin. Käytännön työpaikka etsitään yhdessä kaupungin työllisyssuunnittelijan kanssa. Pääperiaate on että työpaikka on nuoren itsensä mieleen. Tähän mennessä on työllistetty jo yli 12 nuorta.

Kajaaniin on muodostettu työryhmä jatkamaan asian kehittämistä, Pohditettavana on mm. käytännön laajentamista yhdistelmätuen lisäksi yhdistyksiin työllistämässä. Lisäksi pohditaan, miten hyvät käytännöt saataisiin laajemmankin joukon tietoon. Ainakin Kainuun kunnat tulevat saamaan työryhmältä asiasta postia lähiaikoina. Työryhmään kuuluu eri alojen edustajia (sosiaalivirasto -ja työvoimahallinnon edustajia, työttömien yhdistysten edustajia, työllisyysvastaava, Työttömien tuki-verkko hanke)

Erja Heikkinen

SAK:n hallitus: TYÖSOPIMUSLAKIKOMITEAN TYÖTÄ JATKETTAVA

SAK:n hallitus arvioi työ-sopimuslakikomitean puheenjohtaja Tiitisen tekemää kompromissiesitystä keskeisiin komitean työtä jarruttaneisiin kiistakysymyksiin.

SAK pitää puutteena, ettei edustavimman työehtosopimuksen periaate sisälly esitykseen. Hallitus on myös huolissaan siitä, miten vuokratyöntekijöiden asema ja työehdot voidaan jatkossa turvata.

Puutteista huolimatta SAK:n hallitus katsoo kuitenkin, että työ-suuhdetta.

Hallitus myönsi kokouksessa myös Euroopan Ammatilliselle Yhteisjärjes-tölle EAY:lle valtuudet neuvotella vuokratyötä koskevas-

ta puitesopimuksesta Euroopan teollisuuden ja työnantajan keskusjärjestö UNICEN ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen CEEP:in kanssa. SAK:n hallitus korosti, että vuokratyötä tekevien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi on tärkeää, että vuokratyötä tekevien työsuhteen ehdot määräytyvät samalla perusteella kuin vuokratyövoimaa käyttävän yrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden.

Vuokratyöntekijän työllistymistä pysyvään työsuhteeseen käyttäjä-yrityksen palveluksessa ei saisi millään tavalla rajoittaa. Vuokratyötä ei myöskään tulisi voida käyttää korvaamaan pysyvän työvoiman tarvetta.

TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen

Oppikaamme uutta euro-vierailtamme

Toivottaessaan Eurooppalaisten ihmisoikeuspäivien vieraita ja osanottajaj tervetulleiksi TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen muistutti Suomen työttömyyden määrällisesti pienestä osuudesta eurooppalaisten työttömien yli 20-miljoonaisessa joukossa. Suomen virallisesti 340000 työtöntä on kuitenkin paljon asukasluokun suhteutettuna.

- Toivon, että näiden päivien aikana meidän kaikkien maailmankuva laajenee ja pystymme näkemään asioita uudessa valossa. Mielenkiintoista on kuulla mm. "Euroopan tiikerin" Irlannin nopeasta työttömyyden alenemisesta, mutta myös asian kääntopuolesta, sanoi Lea Karjalainen.

Hänen mielestään työttömien on syytä antaa tunnustusta niille nykyisen ja edellisen hallituksen toimille, joiden ansiosta kotimaamme työttömyys on kääntynyt laskuun. Hallitusten lisäksi ansio kuuluu kaikille yhteiskunnan taahoille, jotka ovat tähän kehitykseen vaikuttaneet. Karjalainen muistutti, että tässäkin asiassa työttömien tulee antaa tunnustusta myös omalle toiminnalleen.

- Työttömien edunvalvojina olemme järjestöinä mukana työllisyyden edistä-

misessä, ennakkoluulottomasti ja uusiin mahdollisuuksiin tuntuviin ideoihin uskon. Palvelusektorille odotetaan uusia työpaikkoja ja siinä kolmas sektori voi olla merkittävä työllistäjä, sanoi Karjalainen.

Hän muistutti työttömien yhdistysten vetävän kuitenkin selkeän rajan siihen, mikä edistää työllisyyttä, mikä puolestaan heikentää yhteiskunnan palveluja ja sitä kautta työllisyyttä.

- Jokainen työpaikka on tärkeä ja visioissa kolmas sektori nähdään yhtenä merkittävimmistä tulevaisuuden työllistäjistä. Tässä suhteessa meillä on opittavaa eurooppalaisilta siskoiltamme ja veljiltämme.

Puheenjohtaja Karjalainen puuttui myös pitkäaikaistyöttömien ongelmiin muistuttaen, että hallitusohjelma työllisyysohjelmat puretuvat ensi vuonna pitkäaikaistyöttömien ja ikääntyneiden työttömien ongelmiin.

- Tiedämme, että tämä työttömyyden kova ydin on vaikeasti työllistettävää joukkoa. Siihen tarvitaan koulutusta, koulutusta, uudelleen työelämään opettelua ja ennenkaikkea ymmärrystä viranomaisilta ja meiltä kaikilta, sanoi Lea Karjalainen.

Puheenjohtaja Lea Karjalainen toivotti koti- ja ulkomaiset osanottajat tervetulleiksi ihmisoikeuspäiville.

Seurakuntaopistonjohtaja Jarmo Kökkö:

Yhteiskunnan arvot ovat kovenemassa

Työttömien ihmisoikeuspäivät on aina pidetty Seurakuntaopistolla Järvenpäässä, ja joka kerralla opisto on ollut myös yhtenä järjestäjätahona.

Toivottaessaan ihmisoikeuspäivien osanottajat tervetulleiksi päiville Seurakuntaopiston johtaja Jarmo Kökkö totei, että taloudellisen nousun oloissa työttömyydestä puhuminen ei ole kovin muodikasta. Vallitsevassa ilmapiiressä yleinen kiinnostus on siirtynyt vaurastumisen näkyymiin, myös yritysten työvoimapolusta puhutaan entistä enemmän. Samaan aikaan työttömyyden kaikkine siihen liittyvine ilmiöineen on siirtymässä taka-alalle julkisessa keskustelussa.

- Yhteiskunnallinen arvopuntari näyttää arvojen kovenemisen suuntaan. Hyväosaisen enemmistön näkökulmasta työttömyys ja matalapalkkaisten kokema köyhyys on helppo unohtaa - varsinkin kun yhteiskunta näyttää Suomesakin olevan jakautumassa sekä alueellisesti että paikallisesti, Kökkö sanoi.

Hän totei, että työttömyyslukemat ovat Helsingissä alle 10 prosenttia, mutta Lahdessa 19 ja Kolarissa 25 prosenttia luokkaa. Työttömyys ja huono-osaisuus ovat lokeroitumassa ainakin

pääkaupunkiseudulla ennen muuta joihinkin lähiöihin.

Jarmo Kökön mielestä on tärkeää puhua työttömyyteen ja työpoliittikkaan liittyvistä ilmiöistä - mm. työttömyyden ja köyhyyden kanssa kamppailevien ihmisoikeuksista - eurooppalaisessa ja laajemminkin kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

- Ensinnäkin on tärkeää kehittää yhdessä paikallisia keinoja torjua hyvinvoinnin uhhia, sillä paikallisessa toiminnassa on laajemmin vaikuttavuuden siemen. Toiseksi on tärkeää, että yhteistyöstä ja solidaarisuuden äännet pysyvät esillä, koska työttömyys ja huono-osaisuus uhkaavat muodostua yhteiskunnan rakenteelliseksi ongelmaksi.

- Se on hinta, joka joidenkin hyvinvoinnista on maksettava, mutta sellaista kyynisyyttä pitää vastustaa. Hyvän elämän edellytykset kuuluvat jokaiselle, samoin mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä. Tähän tarvitaan yhteistä ponnistusta, sanoi Jarmo Kökkö toivottaen päivien osanottajille sisua,

Ulkoministeri Tarja Halonen tervehdyksessään:

Pelkkä talouskasvu ei turvaa työllisyyttä

Työttömien kuudensille ihmisoikeuspäiville tervehdyksensä tuonut ulkoministeri Tarja Halonen arveli puheenvuoronsa aluksi, että sanat "Euroopan unioni" ei tuo työttömän kuulijan mieleen mitään hänen elämäntilannettaan helpottavaa.

- Veikkaan, että koette unionin jäsenyyden omalta kannaltanne pitkälti merkityksettömästi. Tämä on ymmärrettävää, sillä Euroopan unionia pidetään yleisesti ennen kaikkea taloudellisenä liittona, joka keskittyy rahan, tavaran, palvelujen ja ihmisten sisämarkkinoiden luomiseen. Tavallisella kansalaisella ja erityisesti työttömällä jäsenyydellä on ollut vähän annettavaa, arvioi ulkoministeri Tarja Halonen.

Hän totei, että aiemmin uskottiin markkinoiden vapauden ja siitä seuraavan talouskasvun heijastuvan automaattisesti työllisyyden paranemiseen. Koska elävä on osoittanut tämän näkemyksen paikkansa pitämättömäksi, on unionin sisällä ryhdytty hakemaan uusia linjauksia.

- EU:n politiikan prioriteetit ovat muuttuneet tämän vuosikymmenen aikana ratkaisevasti. Kun unionin työttömyys nousi nopeasti 1990-luvun alkupuolella, havaittiin, että talouden kasvun ja vakauden turvaaminen on välttämätön vaan ei riittävä ehto työllisyyden turvaamiseksi. Rinnalle tarvitaan talouden kasvun työllisyssisältöä parantavaa strategiaa. Tätä näkemystä Suomi ryhtyi muiden pohjoismaisten jäsenmaiden kanssa ajamaan unioniin heti vuonna 1995 kun jäsenyytemme toteutui, sanoi Halonen.

Amsterdamin huippukokous kaksi ja puoli vuotta sitten merkitsi Halosen mukaan käännettä. Tuolloin EU:n perustamissopimukseen lisättiin työllisyysosasto.

- Tällöin siirryimme taloudellisesta liitosta sosiaaliseen unioniin, kansalaisten Eurooppaan, sanoi Halonen käsittelemään. - Amsterdamin sopimus astui voimaan vasta viime vappuna.

-Talouden kasvu vaatii tuekseen työllisyyttä turvaavaa strategiaa, linjasi ulkoministeri Tarja Halonen EU:n tulevia suuntia puheenvuorossaan työttömien eurooppalaisilla ihmisoikeuspäivillä.

Kuitenkin sen työllisyysmenetelmää ryhdyttiin noudattamaan välittömästi itse huippukokouksen jälkeen.

Ulkoministeri Halonen totei, että alkuun epäiltiin kyseessä olevan vain "kasa merkityksettömiä paperia". Hänen mukaansa on jo nyt nähtävissä, että jäsenmaat ovat sitoutuneet yhdessä päätettyjen suuntaviivojen noudattamiseen.

- Työllisyysuuntaviivoista on muodostumassa talouden lähentymisohjelmille ja Emu-kriteereille rinnasteinen vahva prosessi. Tänä syksynä unionin on mahdollisuus antaa rangaistus eli suositus sellaiselle jäsenmaalle, joka ei ole panostanut riittävästi työllisyyteen. Tähän ei kenenkään jäsenmaan hallituksella ole poliittisesti varaa.

Työllisyysuuntaviivat edellyttävät jäsenmaita panostamaan mittavasti aktiiviseen työvoimapolitiikkaan. Se merkitsee mm. aktiivisen toimenpiteen tarjoamista niin nuorelle kuin aikuisillekin työttömälle, lisäksi elinikäisen oppimisen periaate on toteutettava tarjolla nuorille, työssäoleville ja työttömille heidän tarvitsemansa perus- ja ammattikoulutus.

- Liiottelematta voidaan sanoa, että olemme parhaillaan vauhdilla viemäs-

sä pohjoismaista aktiivista työvoimapolitiikkaa ja hyvinvointivaltiota koko Euroopan strategiaksi, totei Halonen.

- Voimme vakuuttaa yhteisen työllisyysstrategiamme hyödyllisyydestä vasta sitten kun se alkaa näkyä uusina työpaikkoina ja työttömien työllistymisenä käytännössä, paikallistasolla, hän lisäsi.

Halonen puuttui puheessaan myös väitteisiin, joiden mukaan EU:n sosiaalirahastoprojektit työllistävät ainoastaan konsultteja.

- Tämä ei pidä paikkaansa ainakaan Suomessa. Olemme saaneet EU-jäsenyytemme aikana sosiaalirahastosta 3,5 miljardia markkaa. Sen avulla on toteutettu tähän mennessä noin 3500 projektia, joihin on osallistunut runsaat 400000 henkilöä. Ns. vaikeasti työllistyvistä 40 prosenttia on sijoittunut työhön tai koulutukseen projektin jälkeen. Akateemisesti koulutetuista näin on tapahtunut jo 70 prosentin osalta. Nämä luvut osoittavat selkeästi, että työttömille kannattaa tarjota mahdollisuuksia, ja he myös tarttuvat niihin, sanoi ulkoministeri Tarja Halonen eurooppalaisten ihmisoikeuspäivien avajaisissa.

Professori Martin Scheinin muistutti:

Taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet ovat laissa

Ihmisoikeuspäivien vakiovieras ja Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmän jäsen, professori Martin Scheinin Åbo Akademista muistutti, että ihmisoikeudet ovat käsitteellisesti kaikille kuuluvia oikeuksia, siis myös työttömille.

- Yleensä erotetaan kansainvälisesti (ihmisoikeussopimuksissa) turvatut ihmisoikeudet ja kansallisesti (perustuslaissa) turvatut perusoikeudet. Suomi kuuluu niihin maihin, joissa myös taloudelliset ja sosiaaliset perusoikeudet on turvattu perustuslain tasolla, myös oikeus työhön tai työttömyysturvaan, sanoi Martin Scheinin.

Nykyinen hallitusmuodon 15 pykälä (tulevan perustuslain 8 pykälä) tosin on heikompikin kuin vuonna 1972 säädetty vanha hallitusmuodon "oikeus työhön", joka sittemmin konkretisoitiin erityisryhmien subjektiiviseksi oikeudeksi määräaikaiseen työaikaan ja yleiseksi subjektiiviseksi oikeudeksi työttömyysturvaan.

Scheinin totei, että nyt on voimassa kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia vastaava yleisluontoinen työllisyyden

edellytetty oikeus työttömyysturvaan.

- Kuulen kuinka moni poistaa "aseestaan" varmistimen: mitä mieltä on puhua perustuslaissa turvasta oikeudesta työhön kun maassa on pysyvä joukkotyöttömyys ja se tunnetaan hyväksyttävänä tosiasiana, jolle ei voi mitään, sanoi Scheinin.

- Hyväksyn, että juridiikalla voi olla vain rajallinen merkitys: sillä ei poisteta työttömyyttä, mutta ainakin sillä voidaan turvata työttömille ihmisarvoinen kohtelu ja vaikuttaa työttömyyden hoitamiseen käytettyyn keinovalikoimaan.

Martin Scheininin mukaan perustuslain säännöksellä oikeudesta työhön on ollut merkitystä. Esimerkkinä hän mainitsi vuoden 1987 työllisyyslain, joka sisälsi oikeuden työaikaan nuorille ja pitkäaikaistyöttömille. Eduskunnan perustuslakivaliokunta tosin salli oman luomuksensa romuttamisen 1990-luvun alun laman nojalla.

Vaikka moni asia on menettänyt merkitystään, miellä tulee Scheininin mukaan olemaan ilmeisesti vastaisuudesakin - poiketen monista maista ja poiketen eduskuntaan ehtineestä laki-

Professori Martin Scheinin totei lain antavan turvaa työttömille, vaikka sillä ei työttömyyttä poistetaakaan.

esityksestä - ajalliselta kestoaltaan rajoittaman työttömyysturvaetuksien järjestelmän.

- Totta on, että tasossa on ongelmia, että on karensseja, että työttömiä luokitellaan etuusiltaan erilaisiin kategorioihin. Mutta monista Euroopan maista poiketen meillä työhön ei putoa työttömyyden tietyn keston jälkeen kokonaan työttömyysturvan ulkopuolelle. Hallitusmuodon 15 a §:n 2 momentin mukaan lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan mm. työttömyyden aikana, sanoi professori, ihmisoikeusjuristi Martin Scheinin.

KANAVAT 1 JA 2

Työttömien oikeuksien toteutuminen eri maissa
(Kalle Kunnas, Fred Torssander, 7 henk.)
Sosiaaliset oikeudet eri maissa
(Mike Allen, Colin Hampton, 17 henk.)

Kanavatyö tapahtui englanninkielellä ja siitä syystä osanottajien määrä oli näissä kanavissa kaikkein pienin.

Kanavavetäjät olivat sopineet käyttävänsä työskentelyn rakenteena YK:n ihmisoikeusjulistusta vuodelta 1948 ja siitä, mitkä artikkelit käsitellään missäkin ryhmässä.

Ryhmissä käytiin ensin keskustelukierron, jonka aikana kartoitettiin minkä artikkelien osalta esiintyy eniten rikkomuksia, jotka johtuvat nimenomaan työttömyydestä.

Ensimmäisessä ryhmässä pystyttiin näin pudottamaan pois yli puolet ja päästiin keskittymään oleellisimpiin. Todettiin, että työttömyys sinänsä muodostaa uhan ihmisen oikeudelle elämään. Työtöntä ihmistä kohdellaan muutoin tasavertaisena lain edessä, mutta lainsäädäntö sinänsä tuo eriarvoisuutta, sillä esiintyy lakeja, joita sovelletaan vain työttömiin.

Näiden kautta tapahtuu rikkomuksia ennen kaikkea työttömän yksityisyyttä vastaan. Joissakin maissa korvaushakemuksen tekneen työttömän kotiinkin tehdään "iskuja" tarkastusmielessä.

Ihmisen oikeus vapaasti valita asuinpaikkansa ja pysyä maassa, johon hän on tullut työn perässä, on uhattuna. On jo esimerkkejä siitä, että työttömiksi jääneistä ulkomaalaisista halutaan eräissä maissa päästä eroon.

Ryhmä totesi, että eurooppalaisten työmarkkinoiden avautuminen ei saa johtaa siihen, että syntyy velvollisuus hakeutua töihin muualle, jos omasta maasta ei löydy työtä.

Ryhmä laati työnsä päätteeksi seuraavanlaisen julkilausuman:

Tuemme Suomen hallituksen kannanottoa siitä, että ihmisoikeuksien toteutuminen hakijamaissa on otettava huomioon Euroopan unionin laajentumisprosessissa

Kakkoskanavalla oli kaikista laa-

jin ja keskeisin aihe kaikista ryhmistä. Niinpä näin jälkikäteen on helppo todeta, että sille olisi pitänyt antaa paljon enemmän aikaa ryhmätyön purkua varten kuin muille ryhmille.

Toisaalta, kun se työssään päätyi laatimaan suuntaviivoja ja konkreettisia toimenpide-ehdotuksia työttömien edunvalvonnalle vastaisuutta varten, sen työn tuloksia käsiteltiin seuraavana päivänä myös ENU:n hallituksessa ja varmasti työttömien kansallisissa verkostoissa jatkossa.

Toivottavasti seuraavat linjaukset tulevat näkymään myös parempana ja paremmin koordinoituna toimintana vielä tämän vuoden aikana:

- ENU:n tulee päästä osallistumaan Euroopalle ihmisoikeusjulistuksen laadintaan, jonka Euroopan Komissio on pannut alulle.

- Järjestetään kansallista toimintaa pakotetyötä (workfare) vastaan ja minimipalkan puolesta 10. joulukuuta alkavan EU:n huippukokouksen yhteydessä.

- Työttömien järjestöjen tulisi eri Euroopan maissa muotoilla ja esittää vaatimuksia oikeuksistaan vastapainoksi sille tavalle millä oikeuksia usein on muutettu velvollisuuksiksi.

- Työttömien organisaatioiden tulisi kartoittaa kuinka oikeus koulutukseen (art.26) toteutuu eri maissa ja tehdä esityksiä siitä miten koulutusohjelmat saataisiin joustavamiksi, etteivät työttömät menettäisi oikeuttaan korvauksiin niihin osallistuessaan.

- Tulee julistein ja lentolehtisin nostaa esille ihmisten oikeus työhön sillä tavalla kuin se on mainittu YK:n ihmisoikeusjulistuksen 23 artiklassa.

Ihmisoikeuspäivät

Tampereen yliopiston työpolitiikan professori Pertti Koistinen

Sosiaaliset oikeudet Euroopassa ovat kehittyneet mutta murroksessa

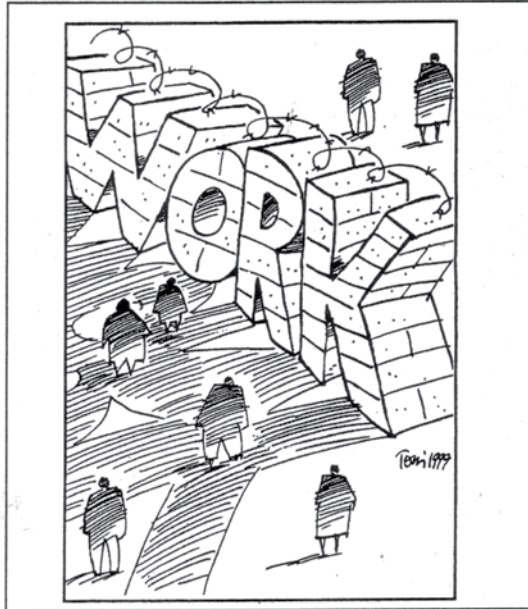
- Jos arvioimme sosiaalisia oikeuksia vertailevasta näkökulmasta, voimme sanoa että Euroopassa ja ehkäpä juuri EU-maissa sosiaaliset oikeudet ovat laajuudeltaan, tasoltaan ja statukseltaan korkeammat kuin muissa maissa ja jossa sosiaaliset oikeudet ovat kehittyneet progressiivisesti. Ne ovat kehittyneet valistuksen, kansallisen ja sittemmin sosiaalivaltion kehittymisen, teollistumisen ja teknologian kehityksen myötä, vastauksena yhteiskunnan kehitykseen, sanoi professori Pertti Koistinen arvioidessaan maanosan sosiaalisten oikeuksien tilaa.

Tutkija Agnes Helleriin viitaten Koistinen sanoi Euroopan olevan syntyneen uskosta teknologiseen kehitykseen, uskosta vahvaan valtionon sekä perustuslaillisuudesta ja yksilön oikeuksien lainmukaista takuista.

- Pisimmällä tässä ollaan Pohjoismaissa, joissa hyvinvointivaltio on taannut merkittävän määrän sosiaalisia

- Vaikka sosiaaliset oikeudet ovat Euroopassa kaikkein pisimmällä maailmassa, ovat ne nyt murroksessa, sanoi Tampereen yliopiston työpolitiikan professori Pertti Koistinen puheenvuorossaan, jossa hän käsiteli työn ja sosiaalisten oikeuksien suhdetta.

oikeuksia sukupuolesta, asuinpaikasta, sosiaalisesta taustasta ja sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Tällaisia ovat esimerkiksi oikeus siviilikseen, oikeudet työssä, sosiaaliturva sekä sosiaali- ja hyvinvointipalvelut, sanoi Koistinen.

Nyt elämme Koistisen mukaan jonkinlaista käännekohtaa, jolloin monien perinteisesti pyhänä pitämät ja itseäänselvänä pitämät sosiaaliset oikeudet ovat murtumassa. Samanaikaisesti yhteiskunnassa on monia tekijöitä, jotka tavallaan haastavat kehittämään sosiaalisia oikeuksia uusille aloille ja kattamaan laajemmin kaikkien yksilöiden eikä vain jonkun maan kansalaisten ja työssä käyvän väestön osan oikeuksia.

- Sosiaalisten oikeuksien kehittämisen haasteet siis tulevat nyt talouden ja politiikan sekä sosiaalisten järjestelmien kansainvälisessä taloudessa, työelämässä ja yhteiskunnan arvoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi kansalaisten elämänmuodossa ja arvoissa tapahtuneiden muutosten seurauksena. Tämä liittyy mm. EU:n integraatiopolitiikan jälkijättöisyyteen mitä tulee ns. sosiaaliseen ulottuvuuteen, sanoi Pertti Koistinen.

KANAVA 3

Kenellä on oikeus toimeentulotukeen. Köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäisy.

Vetäjä: Kari Hanka Alustaja: Järvenpään sos.johtaja Ritva Lempinen

Kanava 3 sai myönteisen huomion Ihmisoikeuspäivien osanottajien joukossa.

Kanavaan osallistui vetäjän ja alustajan lisäksi 40 henkilöä 26:sta TVY:n jäsenyhdistyksestä.

Kansainvälistä painoarvoa lisäsi se, että yksi osanottaja oli saapunut Ruotsista.

Osanottajamäärästä päätellen voimme todeta miten tärkeänä asiana ihmiset kokevat yhteiskunnan antaman perusturvan ja sen tason toteutumisen.

Järvenpään sosiaalijohtajan Ritva Lempisen ansiokkaan alustuksen jälkeen viriinneessä vilkkaassa keskustelussa esitettiin voimakkaita kannanottoja tasoltaan paremman ja valtakunnallisesti yhdenmu-

kaisemman toimeentulotuen puolesta.

Asioita käsiteltiin lukuisten eripuolilta Suomea tulevien käytännön esimerkkien valossa.

Käytännössä toteutettavissa olevien ehdotusten ruotiminen esiin oli erittäin vaikeaa ehdotusten runsauden ja kanavatyöskentelylle sovitun ehdotusten määrän rajallisuuden vuoksi.

Parannusehdotukset toimeentulotukeen:

Perusosaan vähintään 30 % tasokorotus.

- Todettiin että pelkällä perusosalla toimeentulo on täysin mahdotonta, etenkin yksinasuvalla ja yksinhuoltajalla.

Menoja ei perusosa kata kuin vähäisen määrän.

Kuntiin yhtenäinen lakisäänteinen käytäntö:

- Yhtenäinen käytäntö poistaisi ns. päristä kertoinen vaikutuksen tukea myönnettäessä.

Tuen laskentaperusteeksi nettotulot:

- Tuen määräytyessä nettotulojen mukaan bruttotulon sijaan olisi näkyvissä se oikea markkamäärä, jolla voi ostaa ja jolla voi maksaa jotakin.

Myönnettäisiin tuen hakijalle oikeus hankkia tuloa, niin ettei sitä huomioda tukipäätöksen markkamäärää laskettaessa. Ehdotus 25 mk netto/vuosi

Syrjäytymisen ehkäisy:

Ehdottomasti parhaaksi keinoksi syrjäytymisen ehkäisyksi katsottiin ihmisarvoinen elämä, sisältää sisällään mm. seuraavat arvot ja mahdollisuudet.

- Ihminen on työ- ja toimintakykyinen.

- On mahdollisuus saada hoitoa ja päästä kuntoutukseen tarvittaessa.

- Perhesuhteet ja muu sosiaalinen ympäristö kunnossa.

- Hyvä ammatti, perus- ja ammatkoulutus, sekä mahdollisuus lisäkoulutukseen.

- Tasokas kohtuuhintainen asuminen.

- Riittävät tulot.

- Myönteiset elämäntapahtumat yleensä, toimivat syrjäytymistä ehkäisevästi, samoin oma myönteinen elämänsen.

Yleisiä muutostarpeita:

Ennalta ehkäisevä toimeentulotuki lakisääteisesti kuntien tehtäväksi.

Sosiaaliluottojärjestelmä käyttöön koko maassa.

Työttömyysturvan suojaosuuksien palautettava käytäntöön helpottamaan päätöiden vastaanottajaa.

Suojaosuuksien tasoksi ehdotettiin 900 mk/kk.

KANAVA 4

Tulevaisuuden työttömyysturva/työssäkäyvät köyhät

Vetäjät: Markku Kekäläinen, Anneli Pasanen

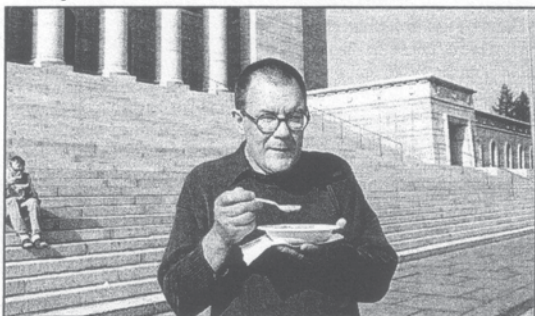
Alustaja: Markku Kekäläinen

Säilytettävä nykyinen järjestelmä:

- Työttömyyskassa/ay-liitto kohtaa vat
- ansioon suhteutettu päiväraha
- verovaroin ylläpidetty KELA
- Palkkatyön käsitettä laajennetaan:**
- Vapaaehtoistyö
- Kansalaispalkka
- Kerryyttää sosiaaliturvan etuuksia, eläke; terveydenhoito; muut oikeudet
- III-sektorin aseman vahvistaminen, vahvistettava oikeudellinen asema
- Opiskelu ja työ
- Lisäpäivärahaoikeus**
- "eläkeputki"

Kansalaisten luottamus ja usko

- sosiaaliturvan taso
- Vastikkeellisuus**
- perustuttava vapaaehtoisuuteen
- ei saa loukata yksityisyyttä eikä ihmisarvoa/oikeuksia
- työttömiä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan
- huomioitava yksilön fyysiset/psykkiset edellytykset
- matkat; korvaukset; palkitsemisjärjestelmä
- taattava ammattisuoja
- taattava sosiaaliturvan kehityminen (eläke, vakuutukset)
- ei vähennä, ei kilpaile olemassa olevien työpaikkojen kanssa
- liikkuvuus koulutuksen ja työökemuksen kautta.

Kanavan vetäjänä toiminut Helsingin työttömien Markku Kekäläinen lusikoi "ihmis-oikeusannostaan" työttömien mielenosoituksessa eduskuntatalon edustalla.

Alustajana kanavassa toimi Uudenmaan TE-keskuksesta Pekka Kaikkonen. Hän esitteli tilastoja yhdistelmätuella työllistettyjen määrää valtakunnan tasolla, sekä alustavia linjauksia ensi vuoden pitkäaikaistyöllistämisestä.

"Ihmisoikeuksien toteutuminen III-sektorilla" aiheena herätti keskustelua. Työryhmä tuli kannassaan siihen tulokseen, että III-sektori yleensäkin, ja etenkin työttömien yhdistykset ovat antaneet mahdollisuuksia erilaisiin aktiiviteetteihin ja luoneet työpaikkoja sekä auttaneet ja tukeneet työttömiä ja työttömyysuhan alaisia henkilöitä heidän "kriiseissään". Näiltä osin III-sektori on vaikuttanut ihmis-oikeuksien toteutumiseen oman toimintansa puitteissa.

Yhdistelmätuella työllistämisen on yhdistyksille jo tuttua lähes 2 vuoden ajalta. Tämä tukimuoto on oiva apu yhdistysten tilanteeseen. Kanavan alustaja Kaikkonen muistutti, että YHDISTELMÄTUKI on alunpitäen luotu järjestöjen työllistämismuodoksi, se on ainoa tukimuoto, jossa voi tuella kattaa myös palkan sivukuluja. Näin se nimenomaisesti palvelee yhdistyksiä, joilla ei juurikaan ole muutoin varoja palkkaukseen.

KANAVA 6

Ihmisoikeuksien toteutuminen kolmannelle sektorilla ja yhdistelmätuella työllistettäessä

Alustajana Pekka Kaikkonen Uudenmaan TE-keskuksesta

Vetäjänä Sari Hedemäki

TVY:n yhdistysten käyttämä tukimuoto

Useat TVY:n jäsenjärjestöt käyttävät tätä työllistämistuki-muotoa, suurimmat yhdistykset työllistävät kymmeniä henkilöitä. TVY:llä on oma työministeriön rahoittama työllistämishanke, jonka kautta on työllistetty henkilöitä pieniin yhdistyksiin kuluvana vuonna 130 henkilöä.

Yhdistelmätuella työllistämisen koettiin järkeväksi vaihtoehdoksi pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa. Ns. "kuntalisän" mukaan tuominen takaa työntekijälle paremman palkan ja pitemmän työajan, mikä on myös kunnille järkevämpi vaihtoehto kuin "sossun" kautta tuen maksaminen. Kuntia pitäisi systemaattisesti informoida asiasta, ja kertoa eri vaihtoehdoista ja niiden kuntien malleista, jotka jo tukea maksavat. Tällä tavalla kunnat saataisiin sitoutumaan paremmin "työllisyys-talkoisiin".

Työryhmän mielestä tärkeimmät asiat yhdistelmätuen kehittämisessä ovat:

1. Työssäoloehdon karttuminen koko työssäoloajalta

2. Kuntien maksaman "kuntatuen" käyttö palkkaukseen saatava kaikkien kuntiin

3. Vaadittavan työttömyysajan (500 päivän) laskeminen 250-300 päivään

Kaikkien em. kolmen kohdan muutoksen saaminen yhdistelmätuen olisi nimenomaan ihmis-oikeuksien toteuttamista.

"Oikea palkka oikeasta työstä"= kuntatuki

"Kohtuullinen toimeentulo työttömänä"= työssäoloehdon karttuminen

"Työttömyysaika lyhyemmäksi"=500 päivän ehto pudotettava 300 päivää

KANAVA 5

Työvoimahallinnon palvelut & alueellinen eriarvoisuus

Alustaja: Marianne Toivonen, Uudenmaan TE-keskus

Vetäjä: Matti Nygren

1. Työttömien asiamiehet saatava koko maahan
 2. Työnkuva & koulutus valtakunnallisesti yhteneväinen
 3. Työttömien edustaja työvoimatoimintakuntien pikaisesti
 4. Lisää ammattitaitoa työvoimatoimistoihin
- Valinta:
- Työttömien yhdistys
 - Työvoimahallinto
 - Kaupunki/kunta
2. Tulkintaohjeet/yhtenäinen käytäntö
- Selkeät ohjeet ajoissa
- Yhteistyö ay-liikkeen ja poliittisten päättäjien kanssa
 - Ihmissuhdekoulutus
 - Mukaanlukien asiakaspalvelu
 - Resurssit!

Euroopan sosiaalirahasto

**TYÖTÄ JA
KOULUTUSTA**

Muista!

Avoimet työ- ja koulutuspaikat netissä:

Hyperlinkki <http://www.mol>

Euroopan työttömien verkoston ENU:n pääsihteeri
Mike Allen, Irlanti:

OIKEUS TYÖHÖN on keskeisin ihmisoikeus

Euroopan työttömien verkoston ENU:n pääsihteeri Mike Allen Irlannista kertoi maansa työllisyyspolitiikan hyvistä ja huonoista puolista.
- Monet vaikeudet ovat jääneet taakse, josta kiitos kuuluu suurelta osin työttömien vahvalle organisaatiolle, sanoi Allen.

- Työ antaa meille toimeentulon, yhteiskunnallisen arvostuksen, ihmiskontakteja, elämällemme puitteet ja mahdollisuuden olla mukana rakentamassa yhteiskuntaa. Työttömyys, etenkin pitkäaikais-työttömyys, vie meiltä kaikki nämä mahdollisuudet. Jokaisen keskustelun työttömien oikeuksista on lähdeittävä liikkeelle näiden viiden ihmisten perustarpeen puutteesta, sanoi ENU:n pääsihteeri, irlantilainen Mike Allen Työttömien kuudensien ihmisoikeus-päivien avajaisissa.

Allenin mukaan kiivain väittely käydään oikeudesta toimeentuloon. Ei ole kysymys vain siitä, kuinka paljon työtön henkilö tarvitsee tai ansaitsee. Saadakseen rahansa, työttömän täytyy todistaa olevansa työtön. Tämä todistustaakka on työttömien pahin loukkaus ja nöyryyys.

Erilaisissa eurooppalaisissa sosiaaliturvajärjestelmissä lähestytään asiaa eri tavalla. Yhteinen vaikeus niissä on soveltaa tätä eriskummallista ajatusta todistustaakasta käytäntöön.

- Tiedän Irlannissa ihmisiä, jotka julkisesti joutuvat selittämään miksi heillä on likaiset kynnenalustat ja käsniäs käsissään - onko tämä näyttö siitä että he ovat tehneet työtä. Toisessa tapauksessa perheenisältä evättiin työttömyyskorvaus siksi, että hän oli vaimonsa luona hänen synnyttäessään - eli mies ei ollut työvoimaviranomaisen käytettävissä. Tai mies, joka kertoi että hän ei pystynyt lupamaan äidkälälle naapurilleen ruohonleikkua, koska sitä tehdessään hän ei pystyisi ottamaan työtä vastaan.

Euroopassa työttömät, jotka yrittävät hyödyntää työttömyys-

aikaansa kehittämällä itseään, kohtaavat suuria vaikeuksia. Irlannissa nämä vaikeudet kuuluvat suurimmalta osaltaan menneisyyteen.

- Kiitos siitä kuuluu suurelta osalta työttömien vahvalle organisaatiolle. Järjestelmien byrokraattisuutta on lievennetty ja koko joukko sovellutuksia on mahdollistanut työttömien vapaaehtois-työtä, koulutukseen palaamista ja myös tilapäistöiden tekemistä.

Mike Allen kertoi esimerkkejä siitä, millä tavalla myös työttömille voitaisiin antaa mahdollisuus ainakin osittain toteuttaa alussa mainitut viisi perustarvetta työttömyysaikana. Eri asia on, onko nykyoloissa "mahdollista" organisoida asiat sillä tavalla ja onko se edes oikein.

- Ei ole sattuma, että ensimmäinen oikeus jonka Euroopan komissio julistuksessaan mainitsee, on oikeus työhön. Tämän sopimuksen ratifioineet maat eivät ole sitoutuneet ainoastaan olemaan loukkamatta ihmisten oikeutta "vapaasti valitsemaansa ja toteuttavaan työhön", ne ovat myöskin sitoutuneet täystyöllisyyteen tähtäävään talouspolitiikkaan.

Vaikka useimmissa läntisissä maissa on pitkään vallinnut massa-työttömyys, minkään maan ei ole virallisesti todettu rikkoneen tätä artiklaa. Näin siitä huolimatta, että kaikkein keskeisin työttömän sosiaalinen ihmisoikeus on oikeus löytää kohtuullisen toimeentulon ja elinehdot takaava työpaikka.

- On tärkeää, että työttömien järjestöt ja heidän yhteistyökumppaninsa puolustavat työttömien ihmisoikeuksia. Ja tämä käy yhä tärkeämmäksi työttömyyden alentuessa, muistutti Mike Allen.

Professori Juha Siltala väitti työttömien ihmisoikeuspäivillä:

Meillä olisi varaa nelituntiseen työpäivään

- Ali- ja ylityöllistetyt kärsivät, perheet ja lapset ovat heitteillä, koulutus, kulttuuri ja muut sivistyneen yhteiskunnan elementit, jopa koko yhteiskunta on alistettu äärimmilleen trimmatun tuotannon palvelukseen.

Näin arvioi Helsingin yliopiston professori, psykohistorioitsija Juha Siltala puhuessaan työttömien ihmisoikeuspäivillä työyhteiskunnan murroksesta ja ihmisarvon murenemisestä.

- Talous on tehoton, koska se tuottaa niin suurin kustannuksin niin paljon inhimillistä kärsimystä. Tehokapitalismi pystyy hyödyntämään vain nuorimman, koulutetuimman ja kansainvälisimmän osan työvoimasta. Se haaskaa samalla iäkkäämmän ja vähemmän koulutetun kansanosan taidot, vaikka yksi ammattinsa osaava peltiseppä on arvokkaampi kuin kymmenen putkikoulutettua tohtoria, väitti Siltala.

Väärä kilpailu vääristää

Varoittavat esimerkit hän haki idästä ja lännestä. Siltalan mukaan ollaan ennen pitkää Venäjän tilantassa, jossa yritysten on maksettava suojelurahaa mafialle, elleivät ne suostu osallistumaan yhteiskunnan muiden sektoreiden rahoituksen turvaamiseen, toisin sanoen sivistyneen ja järjestyneen yhteiskunnan ylläpitämiseen. Hän varoitti myös amerikkalaisen työelämän ihanteista eli täydellisestä sitoutumisesta yrityksen palvelukseen mm. perhe-elämän kustannuksella.

- Suomalaisessa työelämässäkin on jo yritysten huippuhenkilöstön ohella suorittavien suunnittelijoiden joukko, joka on käytettävissä koska tahansa ja millaisiin projekteihin tahansa. Esimerkiksi ravintola-alalla tämä joukko on varsin suuri. Viidenneksen työvoimasta muodostaa joukko, johon kuuluu mm. maaseudun ikääntyvä ja kouluttamaton miespuolinen väestö, ja johon usein yhdistetään työttömyyden kielteiset ilmiöt, totesi Juha Siltala.

Hän torjui väitteet savupiipputeollisuuden katoamisesta, vaikka patruunoiden, duunareiden ja ammattiyhdistysliikkeen kolmikanta onkin murentunut ja perinteiset työyhteisöt hajautettu.

- Oleellista on "kunnan työpaikkojen" häviäminen, eli meilläkin Amerikan malliin yhden kiinteän työpaikan tilalla saattaa olla kolme neljä palvelualan työpaikkaa. Näissä yrittäjävastuu on siirretty työntekijöille ja näillä tuloilla ei välttämättä tule toimeen. Tämä heijastuu voimakkaasti asumiseen, palveluihin ja perhe-elämään. Jopa korkealla poliittisella taholla omistus-asiomisesta on alettu puhua haittana työn perässä muuttamiselle.

Työelämän kilpailuasetelma heijastuu Siltalan mukaan myös työttömiin ja heidän koulutukseensa, ja sitä kautta yhteiskunnan yleiseen ilmapiiriin. Kateus on vallannut soli-

daarisuuden yhäjäksi jättämän paikan.

- Jos työttömän kouluttamisella tähdätään hänen kilpailutilanteensa parantamiseen eli siihen, että hän koulutautumisen seurauksena voi syrjäyttää useita muita työttömiä, johtaa se syyllisyyteen ja häpeään, ei suinkaan kollektiiviseen toimintaan asioiden korjaamiseksi, kuvasi Juha Siltala vallitsevaa ilmapiiriä.

Talous palautettava moraalin piiriin

Hän muistutti, että sodan jälkeisellä hyvinvointiyhteiskunnan kaudella jopa 70 prosenttia yritysten tuotosta meni työntekijöiden hyväksi. Nyt tuskin voidaan edes arvioida prosentteja, sillä Siltalan sanoin "kunnan keskiloikka joutuu juoksemaan pysyäkseen paikallaan". Talouden laki on, että voitot privatisoidaan ja tappiot sosialisoitetaan.

- Arvat ovat kääntyneet niin täysin, että pörssi luottaa eniten yritykseen joka saneeraa eniten väkään ulos. Todellisuudessa meillä olisi varaa siihen, että työpäivä olisi nelituntinen ja silti sillä tulisi toimeen ihan säällisesti, tiivistä professori Siltala.

Siltala vaati talouden palauttamista realitodellisuuteen, inhimilliseen elämän palvelukseen ja moraalisen vastavuoroisuuden piiriin. Tällä hetkellä 95 prosenttia maailmankaupan volyyymista on spekulatiota, jonka aiheuttama globaali

työttömyys merkitsee Siltalan mukaan sitä että "virtuaali-jumalalle uhrataan ihmisuhreja".

- Poliitiikan pitää asettaa taloudelle reunaehdot arvojen palauttamiseksi yhteiskuntaan. Mutta ennen sitä politiikan on palautettava oma kunniansa, muuten tämä ei onnistu. EU voisi yksipuolisesti panna toimeen tobin-veron, joka toisi rahaa valtioiden kassaan ja hillitsisi virtuaalitaloutta. Se myös uudistaisi EU:ta, joka tähän saakka on ollut lähinnä yrityslobbareiden valtakunta, ei suinkaan globaalien talouden säätelijä, Siltala linjasi politiikan uudistustarvetta.

Pelkän rahatalouden ohella hän

suositteli kokeiltavaksi myös kansalaisten vaihtotaloutta, josta mm. Englannissa on kokemusta. Venäjällä tällainen vaihtotalous toimii käytännön pakosta virallisen yhteiskunnan ja talouden kriisin vuoksi.

Valtioiden, yritysten, EU:n ja politiikan ohella Juha Siltala heitti haasteen myös tavallisille kansalaisille.

- On välttämätöntä, että kieltäydymme toistemme ulosmittamisesta, syytelystä ja vääristä vastakkainasettelusta. On lyhytaikainen ilo jäädä henkiin toisten kustannuksella. Tämä muutos on yksi edellytys sille, että voimme palauttaa suursijoittajien ja virtuaalitalouden kaappaaman vallan takaisin valtioille ja kansalaisille, sanoi psykohistorioitsija, professori Juha Siltala.

Professori Juha Siltala esitti kovaa nykyneinon kritiikkiä Työttömien ihmisoikeuspäivillä.

Ihmisoikeudet & tiedotusvälineet

Ihmisoikeuspäivät kiinnostivat perinteiseen tapaan tiedotusvälineitä vaihtelevasti, mutta lehdistön ja muun median suhtautuminen oli yleensä ottaen varsin laimeaa. Näyttävimmän poikkeuksen teki TV 1:n pääuutislähetys, johon toimittaja Kauko Paksula teki asiallisen ja näyttävän uutisen suoraan paikan päältä.

YLE kunnostautui myös myös tapahtuman päätöspäivänä, jolloin Radion uutistoimituksen päivinpeili ja iltapäivän uutislähetykset huomioivat professori Juha Siltalan puheenvuoron näyttävästi ja useassa lähetyksessä. Muu media sen sijaan väheni tästä päivillä suurta huomiota saaneesta rohkeasta puheenvuorosta.

Päivien aikana Helsingin Sanomat julkaisi STT:n laatiman uutisen ulkoministeri Tarja Halosen päivillä käyttämästä puheenvuorosta, Keski-Uusimaa teki päiviltä asiallisen yleisjutun. Myös Aamulehden, Turun Sanomien ja Savon Sanomien yhteistoimitus huomioi päivät uutisella, joka julkaistiin ainakin Turun Sanomissa. SAK:n Palkkatyöläinen julkaisi ennakkojutun ja päivien jälkeen ENU:n pääsihteerin Mike Allenin haastattelun.

Päiviltä tiedotettiin puheenvuoroista ja tapahtumista yli 30:lle tiedotusvälineelle. Lisäksi informaatiota meni eteenpäin Kirkon tiedotuskeskuksen kautta. Kaikista julkaistusta uutisista ei tietenkään ole tietoa, mutta ainakin nämä plussat ja miinukset ovat tiedossa.

Työttömien määräraikainen täystyöllistämishjelma

Perusteena on Työllisyysasetuksen 32 §

"Kunta voi sijoittaa työllistämässä pitkäaikaistyöttömän, jonka palkkauksen on myönnetty työllistämistukea, työhön yhdistykseen, säätiöön tai yksityiselle henkilölle.

Kunta voi periiä työn järjestäjältä enintään työllistämistä aiheutuvien kustannusten ja työllistetyä kunnalle maksettavan työllistämistuen erotuksen päivää kohti."

Työllisyysasetuksen 32 § 1 mom vaatii muutoksen ja se kuuluu:

"Kunta voi sijoittaa kauttansa kaikki työttömät kuntalaisensa, joiden palkkauksen on myönnetty työllistämistukea, työhön yhdistykseen, säätiöön, yritykseen, yksityiselle henkilölle, seurakuntaan, valtiolle ja kuntaan."

Ohjelman määräaika

- * 01.01.2000-31.12.2000.
- Työllistettävät
- * alle 25-vuotiaat
- * pitkäaikaistyöttömät
- * ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät
- * vajaakuntoiset
- * määräraikaistyösuhteita tekevät, ns. "pätikätyöläiset"
- * maahanmuuttajat
- * turvapaikan hakijat
- * opiskelijat: loma-aikojen työt ja ammatin valmistumiseen liittyvä pakollinen harjoittelu

Ohjelman rahoitus

Työllistettyjen palkanmaksuun suunnataan seuraavat vuodelle 2000 budjetoidut määrärahat:

- * työnantajalle maksettavat työllistämistuet
- * työnantajalle maksettavat työmarkkinatuet (mm. yhdistelmätyötyöhön suunnatut määrärahat)
- * valtion virastojen ja laitosten työllistämiseen osoitetut määrärahat (Työllisyysasetus 38 §)
- * KELA:n maksamat peruspäivärahat + lapsikorotukset
- * KELA:n maksamat työmarkkinatuet + lapsikorotukset
- * työttömyyskassojen maksamat ansio-osat
- * liikkuvuusavustukseen budjetoidut määrärahat
- * työvoimapolitiiseen koulutukseen varatut määrärahat + ylläpitokorvaus + majoituskorvaus
- * ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarveselvityksiin budjetoidut määrärahat (KELA, työvoimahallinto, TUTOR-projekti)
- * yhden päivän kuntoarviotutkimuksiin suunnatut määrärahat (työvoimahallinto, TUTOR-projekti)
- * maahanmuuttajille ja turvapaikan hakijoille budjetoidut kotoutumistuet
- Työllistämiskajon työkohteisiin suunnataan seuraavat vuodelle 2000 budjetoidut määrärahat:
 - * vaikeimpien työttömyysalueiden ylimääräinen valtionapu (TE-keskus)
 - * työllisyyspoliittisiin projekteihin budjetoidut määrärahat (TE-keskus)
 - * asuinrakennusten ja asuntojen korjaustoimintaan myönnetty avustukset:

- asunto-osakeyhtiöille eräisiin korjaustoimenpiteisiin
- vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjaustoimintaan sosiaalisiin perusteisiin
- kuntoarvion laatimiseen
- terveyshaitan poistamiseen edellyttämään korjaustoimenpiteeseen
- hissien rakentamiseen olemassa olevaan rakentaloon tai liikuntaesteiden poistamiseen
- tilojen käyttötarkoituksen muuttamiseen palvelutilan toteuttamiseksi
- nuorten asuntojen omatoimiseen korjaustoimintaan
- kokeiluunotoisesti laitosrakennuksen käyttötarkoituksen muuttamiseen

Työllistämiskajon työkohteisiin vuodelle 2000 haetaan EU-rahoitusta seuraaviin tarkoituksiin:

- * haja-asutusalueen työmatkaliikenteen järjestämiseen
 - * haja-asutusalueiden vesi- ja viemärintäjäjestelmän rakentamiseen
 - * yksityis- ja metsäteiden perusrakentamiseen ja kunnossapitoon
 - * asumisoikeusasunnoissa rakentamis- ja tonttikustannusten 15 %:n asumisoikeusmaksun maksamiseen (=asukkaan omarahoitusosuus).
- EU-rahoitettu asumisoikeusmaksu on koroton laina, jota asukas maksaa takaisin kuukausittain käyttövastikkeiden maksun yhteydessä

Lisäksi selvitetään jokaisesta ministeriöstä sellaiset vuodelle 2000 budjetoidut määrärahat, jotka voitaisiin suunnata vuoden 2000 Täystyöllistämishjelman toteuttamiseen.

Työllistettävien palkanmaksuun suunnattujen rahojen kohdentaminen:

- * Jokaisen työllistetyä työttömän, opiskelijan ja ammattiin valmistumiseen liittyvän harjoittelutyön lakisääteiset työnantajamaksut maksetaan, kuten työeläkevakuutusmaksut, sosiaaliturvamaksut, tapaturmavakuutusmaksut, työttömyysvakuutusmaksut ja työntekijän ryhmähenkivakuutusmaksut
- * Kunta maksaa jokaiselle 17-25 vuotiaalle nuorelle korotetun työllistämistuen 212,40 mk/pv suuruisen bruttopalkan kuukaudessa, joka on suuruudeltaan n. 4 500 mk/kk:ssa
- * Kunta maksaa jokaiselle opiskelijalle loma-ajan töistä ja ammattiin valmistumiseen liittyvästä harjoittelusta korotetun työllistämistuen suuruisen bruttopalkan kuukaudessa, määrältään n. 4 500 mk/kk:ssa.

* Jokaiselle työllistetylle kunta maksaa 1 000 mk:n suuruisen alkurahan työasusteiden hankkimista varten, sekä ensimmäisen

työkuukauden työmatkakortin hankkimista varten. Työllistetty maksaa alkurahan ja kuukauden työmatkakortin hinnan takaisin vuoden 2000 aikana kuukausittain palkanmaksun yhteydessä tehtävän vähennyksen muodossa.

Työllistämistöistä maksettava palkka:

- * 17-25 vuotiaalle n. 4 500 mk/kk
- * opiskelijoiden loma-ajan töistä ja ammattiin valmistumiseen liittyvästä harjoittelusta n. 4 500 mk/kk
- * yli 25-vuotiaalle alalla maksettava TES:n mukainen palkka. TES:n mukaisen palkan maksamisen turvaamiseksi tarvitaan ay-liikkeiden tiivistä mukana oloa täystyöllistämishjelman aikana

Nuorten 17-25 vuotiaiden työkohteet:

- * omia henkilökohtaisia töitä kuten oman tai kodin autojen, moottoripyörin, mopojen, polkupyörin jne korjau-

ta ja huoltoa alan ammatti-ihmisten ohjauksessa

- * nuorten asuntojen omatoimista korjaamista
- * nuorten harrastustilojen rakentamista/kunnostamista
- * työpajojen rakentamista
- * oman asuinympäristön perustamista, kunnostamista ja huoltamista
- * valmennusta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen eri alojen ammatti-ihmisten ohjauksessa

Yli 25-vuotiaiden työkohteet:

- * asumisoikeusasuntojen rakentaminen: kerrostalot, rivitalot ja omakotitalot
- * ammattitaitoa vaativien työtehtävien opettaminen nuorille
- * monimuotoinen jengityö
- * maataloustuottajien lasten aamu- ja iltapäivähoito
- * kerkhoitoinnin järjestäminen sellaisille lapsille, jotka eivät pääse mihinmukaan muuhun ryhmään
- * lasten iltapäiväkerhot
- * työssäkäyvien vanhempien kiltisesti sairastuneen lapsen kotihoito
- * vammaisten lasten henkilökohtainen avustaminen
- * kotona asuvien vammaisten henkilökohtainen avustaminen
- * kotona asuvien vanusten ja sairaitten hoito
- * haja-asutusalueiden viikonloppulehtien laatikkoon jako
- * yksityisteiden peruskorjaus, kunnossapito ja vuodenajan maksusten tekeminen: aurauus, lanaus, tienvarsien niitto
- * metsäteitten peruskorjaus ja kunnossapito
- * taajamissa katujen kunnossapito
- * ympäristön rakentaminen: puitten, viherkasvien istutus jne ympäristön kunnossapito
- * maataloustuottajien ja yrittäjien kiireaikojen töitten teko
- * maataloustuottajien ja yrittäjien lomittaminen
- * puusahateollisuudesta jäävän "ylijäämäpuun" jalostaminen erilaisiksi tuotteiksi
- * metsähoitolliset työt
- * oman kunnan kaikkien tuotteiden markkinointi ja markkinaverkostojen luominen jne

Työterveyshuolto työllistämiskajon aikana:

Jokainen työllistetty kuuluu kunnan työterveydenhuollon piiriin. Jokaiselle tehdään alkutarkastus ja lopputarkastus ja jokainen ohjataan tarvittavan hoidon piiriin.

Erilliskysymyksiä:

Voitaisiin harkita järjestelyä, jossa täystyöllistämisen aikana kohonneet ansiotulot eivät aiheuttaisi velkajärjestelyihin muutoksia. Eikä opiskelijoille vuoden 2000 työansiot vähentäisi opintotuen määrää, vaikka ansiotulot ylittäisivät opintotuen vuositulo-ajan.

Tutkimus täystyöllistämiskajon sista:

On tärkeää käynnistää samanaikaisesti tutkimuksia täystyöllistämisen vaikutuksista: lastensuojelun tarpeeseen (huostaanotot), häätöihin, nuorisoon käyttäytymiseen/nuorisoriskisuuteen, toimeentulotukimenojen kehitykseen, päihteiden/huumeiden käytön muutoksiin, työttömien terveyden tilaan/sairastavuuteen, rikollisuuteen, elinkeinoelämään ja harmaaseen talouteen.

Marja Liisa Haapala
sosiaaliväestötyöntekijä, työtön
Mikkelin maalaiskunta

"Työttömyyden uhreista tehdään syyllisiä"

Suomen hallituksen ja maan poliittisen eliitin linjana on ollut työttömien syyllistäminen työttömyyden uhreiksi. Työttömät velvoitetaan työttömyysturvan katkaisemisen uhall ilmoittautumaan viranomaisille "pakollista määräraikaishaastattelua" varten, vaikka viranomaisilla ei ole osoitusta työttömille työpaikkoja.

Menettely poikkeaa aikaisemmasta tavasta, jolloin yhdessä sovittiin työnhaun uusimisesta. Nyt työttömiin sovelletaan ehdonalaissa vankeudessa olevien rikollisten ilmoittautumismenettelyä.

Tämän vuoksi vetoamme Euroopan Unionin ihmisoikeusviranomaisiin, että he tutkisivat Suomen ihmisoikeustilannetta erityisesti siltä osin, mikä koskee työttömiä kotoutta, heidän toimeentuloaan ja eläkkeelle pääsyään.

Siitä huolimatta eduskunta on "uudistanut" työttömyysturvaa koskevia lakeja niin, että työttömiin kohdistuva syrjintä ja uhkailu ovat lisääntyneet, työttömyysturva on alentunut ja eläkkeelle pääsyn ehtoja on vaikeutettu.

Määräraikaishaastattelu on painostuskeino, jolla pyritään pääsemään eroon työttömästä. Ei kuitenkaan siten, että hänelle tarjottaisiin työtä. Ei, koska työpaikkoja ei ole. Määräraikaishaastattelu onkin poliittisen eliitin voimattomuuden

osoitus ja siitä nouseva kiukuttelu muoto. Työttömyyden uhreista halutaan tehdä syyllisiä. Syy ja seuraus on heidän filosofiassaan vaihtanut paikkaansa.

Uhkailu työttömyysturvan katkaisemisella, osoittaa käsitteettömää julmuutta ja välinpitämättömyyttä työttömän ihmisarvoa kohtaan. Työttömyysturvan katkaisemisella on suorat yksilö- ja perhekohtaiset seuraukset. Työttömyysturvan katkaiseminen merkitsee normaalin sosiaalisen vuorovaikutuksen loppumista.

Näillä perusteilla katsoimme, että työttömyys sinänsä, työttömien toimeentulon jatkuva alentaminen, eläkkeelle pääsyn vaikeuttaminen, keinotekoinen poistaminen työttömyysturvan piiristä, uhkaaminen työttömyysturvan katkaisemisella, työttömien syyllistäminen työttömyyden uhreiksi ja työttömien nöyryyttävä simputtaminen määräraikaishaastatteluilla on rikos ihmisoikeuksia vastaan.

Toivomme EU:n ihmisoikeusviranomaisilta tämän valituksen pikaista käsittelyä.

Kirjoitus on lyhennelmä Heikki Työn ja eräiden muiden työttömien allekirjoittamasta tutkimuspyynnöstä EU:n ihmisoikeusviranomaisille

PELLENPUKU POIS JA JOUKOLLA UURNILLE

Kansa käy taas kohta vaaliurnille – jos käy, niin monet ovat tympääntyneet vallanpitäjien touhuun. Vasemmistopuolueidenkin kenttäväki seisoos tumpu suorina, kun puoluejohto on pettänyt koko vasemmistoaatteen.

Isäni oli aikoinaan tannerilainen sos.dem. aktivisti. Silloisen sos.dem.-aatteen tuntien en voi muuta kuin ihmetellä nykyisen demarijohdon rappiota.

Suomi viettiin EU:hun valtiopetokella, sekä vertaansa vailla olleella valehtelulla ja salailulla. Tunnettu gangsteripomo Al Capone sanoi aikoinaan: "Jokaisella on hintansa. Entä mikä on teidän?" Niin, mikä oli poliittisen johtomme, ay-johdon ja monien muiden hinta?

Suomi runtattiin väkisin Eurokuntoon ja kyllä se siihen saatiinkin, nimittäin - suoristustilana. Jos jonkun firman velkojen- ja tulojen suhde olisi se mitä se on Suomen valtiolla, se julistettaisiin konkurssitilana.

Mitä rahahanojen avaamisen ulkomailta tulee, niin erällä taholla lasketin aivan oikein, että suomalaiset mokaavat koko jutun. Niin sitten kävi ja ihmiset saatiin höpöttämään: "Meitä ei auta nyt muu kuin liittymisen EU:hun!" Vallanpitäjät väittivät, että työpaikat lisääntyvät dramaattisesti liittymisen seurauksena.

Sekin on osoittautunut valheeksi. Itse työn lisääntyminen on kyllä totta, kerääväthän erät ennennäkemättömiä voittoja. Työtä tekemättä hankittu keinotellurahakuplatkin odottavat taas puhkeamistaan maksuistensa silmille vallanpitäjemme myötäileissä.

Monet työttömät ovat alistuneet euroholistien peliksi äänestämällä valtaan juuri niitä, jotka ovat hänet niin härskiti pettäneet. On tullut aika repäistä pellenpuku pois päältä äänestämällä tulevissa presidentinvaaleissa tohtori Ilkka Hakalahtea.

Hän taistelee menetytyn itsenäisyytemme sekä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta puolue- ja rahavaltaa vastaan. Hän on ainoa todellinen vaihtoehto EU:ta ja sitä myöden rahavaltaa puolustavien joukossa.

Vallanpitäjät ovat erilaisilla mediatempuilla jälleen kerran väittämässä, että vain heidän ehdokkaallaan on realistisia edellytyksiä.

Jokainen Hakalahden puolesta annettu ääni on protestiään, joka ei mene hukkaan, tuli hänestä presidentti tai ei.

Moni katuu, kun jätti äänestämättä EU- asioihin liittyvissä vaaleissa. Nyt on tilaisuus äänestää itsenäisyyttä puolustava presidentti, joka on myös työttömien asialla

Risto Tammelin
Vini

Eurooppalainen toimintapäivä työttömyyttä vastaan

Perjantaina 10. joulukuuta vietetään eri puolilla Eurooppaa toimintapäivää työttömyyttä, työolojen turvauttamista ja syrjäytymistä vastaan. Toimintapäivästä päätettiin Euroopan työttömien kokouksessa Kölnin suuren mielenosoituksen yhteydessä, jolloin päivämääräksi valittiin EU:n Helsingin huippukokouksen alkamispäivä 10. joulukuuta. Mukaan kutsutaan työttömien ja heidän järjestöjensä lisäksi ammattiyhdistyksiä ja muita kansalaisjärjestöjä, jotka haluavat toimia samojen päämäärien puolesta.

Koska toimintapäivän järjestäjien arvion mukaan EU:n Helsingin huippukokous tulee tekemään linjauksia, jotka merkitsevät heikennyksiä työttömien etuihin ja oikeuksiin, halutaan tapahtumalla kiinnittää EU:n päättäjien huomiota työttömien itsensä esittämisiin näkökantoihin.

Toimintapäivään kuuluu kaksi keskeistä vaatimusta. Ensinnäkin osanottajat vastustavat "workfare"- eli sosiaaliturvalla työhön -järjestelmiä, koska ne toteutuessaan merkitsevät työttömyyden ja palkkaehtojen romuttamista jamauita työsuhdeturvan heikennyksiä. Toinen keskeinen vaatimus on kaikille ihmisarvoisen elämän mahdollistava tulotaso iästä, sukupuolesta, syntyperästä jne. riippumatta.

TVY ja HeTy organisoivat Helsingin tapahtuman

Suomen työttömät ovat mukana yleiseurooppalaisessa toimintapäivässä järjestämällä tapahtuman eduskuntatalon edessä perjantaina 10.12. klo 11-15. Vaatimuksiin liittyvien asioiden lisäksi tapahtumassa on ohjelmaa ja luvassa hernekeittoa.

Suomen tapahtuman organisoivat Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ja Helsingin Työttömät eli HeTy.

Kaukaa tuleville on varattu majoitus Stadion Hostelista, johon tulee ilmoittautua puh. 09-496071. Paikkoja on 50 henkilölle, hinta on 60 mk/hlö, varaus on TVY:n nimellä ja maksu majoittumisen yhteydessä.

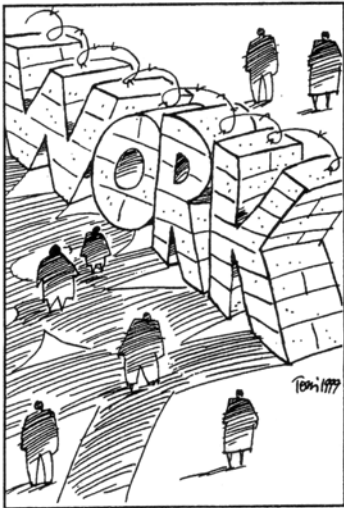
Lisätietoja saa TVY:stä, puh. 09-7745350/Lea Karjalainen ja HeTy:stä puh. 09-101010/Toivo Koivisto.

Yleiseurooppalaisesta marssista saa lisätietoja TVY:n ja HeTy:n lisäksi Eurooppalaisen marssin sihteeristöltä Pariisista, osoitteella: 104, rue des Couronnes, F-75020 Paris, France, faxilla numerosta: +33 1 44 62 63 44 ja sähköpostilla osoitteesta: marches97@ras.eu.org

Monien muiden kansalaisjärjestöjen ohella työttömät osoittavat mieltään EU:n päättäjien kokoontuessa Helsingin tekemään päätöksiä alkavan vuosituhammen työllisyys- ja muusta politiikasta. Ainakin Turusta on tulossa täysi bussilasti työttömiä ja muuallakin ollaan liikkeellä.

Vastahuippukokouksessa pohditaan mm. globalisaation suhdetta sosiaalisiin ja ekologisiin kysymyksiin, Euroopan militarisoitua, EMU:n sosiaalisia vaikutuksia sekä EU:n laajenemista.

Toisenlaista Eurooppaa hahmottelevat mm. Pekka Koskinen ja Jan Kunnas Suomesta, Sören Wibe Ruotsista, Drude Dahlerup Tanskasta, John O'Dowd Irlannista, Vera Brovkina Venäjältä, Aurel Duta Romaniaista sekä Hege Myklebust Norjasta.

Luvassa hyvät palkinnot

Työttömien allakka myynnissä 15.1. saakka

TVY:n Työttömän allakka 2000 on saanut hyvän vastaanoton eri puolilla maata. Työttömien kulttuurikilpailun valokuvasarjan parhaista valituilla kuvilla kuvitettu allakka maksaa 30 markkaa. Myynti jatkuu tammikuun puoliväliin saakka.

TVY:n hallituksen päätöksellä parhaat myyjät palkitaan seuraavasti:

Yli 100 kalenteria myyneiden kesken arvotaan yö kahdelle hotelli Arthurissa Helsingissä sisältäen junamatkan kotipaikkakunnan ja Helsingin välillä. Kaikkien kalenteria myyneiden kesken arvotaan risteilyä: 23 tunnin risteily Tallinnaan C2-hytissä, 2 Viking Linen risteilylahjakorttia (vaihtoehtoisesti 20 tunnin risteily Cinderellalla tai miniristeily Turku-Tukholma) sekä Silja Linen risteily Helsinki-Tukholma.

VR on lahjoittanut kaikkiin risteilyihin Inter City -matkat menopaluuna kotipaikkakunnalta lähtösaatamaan.

YHTEISTYÖLLÄ TÄYSTYÖLLISYYTEEN VUONNA 2000

TYÖTTÖMÄN ALLAKKA
366 PÄIVÄÄ VUODESSA

TVY:n vuosikokous pidetään Porissa

Pitkään vuoroaan odottanut Pori on saanut järjestettäväkseen TVY:n vuoden 2000 vuosikokouksen. Kokous pidetään 30.-31. maaliskuuta Yyterin kylpylahotellissa.

Kokous pidetään mahdollisesti osaksi seminaarityyppisenä, jolloin aiheena ovat vuoden 2000 alusta muuttuneet lait ja asetukset.

TVY:n hallitus esittää kokoukselle kahta valiokuntaa eli julkilausuma-valiokuntaa ja vaali- ja menettelytapa-

valiokuntaa. Ensin mainitun puheenjohtajaksi esitetään **Kirsti Ahokasta** Rantasalmelta ja jälkimmäisen **Ismo Suojasta** Porista. Yhdistyksiltä toivotaan esityksiä valiokuntien jäseniksi.

Lisätietoja vuosikokouksesta voi kysellä varapuheenjohtaja **Ismo Suojaselta**, puh. 0400-975452, majoitusvarauksia otetaan vastaan Porin yhdistyksessä, fax 02-6414055.

Vuosikokouksesta enemmän ensi vuoden ensimmäisessä numerossa.

Tervetuloa Poriin linjoja vetämään, työttömät!

Maaliskuun lopulla arviolta 350-400 työtöntä kokoontuu Poriin keskustelevaan ja päättämään tulevaisuuden visioista sekä työttömien koulutukseen ja edunvalvontaan liittyvistä asioista.

Viime vuosien tekninen ja taloudellinen kehitys ovat johtaneet työttömien uusien kysymysten eteen, sillä taloudellinen nousu ei ole tuonut oleellista muutosta työttömien oloihin.

Meidän tulee itse vaikuttaa toimillamme yhteiskunnan kehittymisen myönteiseen suuntaan, vaikka emme päättäjiä olekaan.

Näihin asioihin tulemme ottamaan kantaa ja tekemään niistä toiminnallisia päätöksiä TVY:n kokouksessa vuosikokouksensa maaliskuun viimeisessä viikonvaihteessa Porissa. Tervetuloa Poriin työttömien yhdistysten edustajat kautta maan! Nyt on tilaisuus pohtia, esittää mielipiteet ja suunnata työttömien toimintaa eteenpäin!

Reijo Mäkinen
Porin Seudun Työttömät ry:n
puheenjohtaja
TVY:n perustajajäsen

Työpolitiikan perusteet ensi kertaa kirjana

Tampereen yliopiston työpolitiikan professori **Perti Koistinen** on ensimmäisenä koko Euroopassa koonnut työpolitiikan kirjoihin ja kansiin. WSOY:n julkaisema Koistisen Työpolitiikan perusteet tuli markkinoille lokakuussa. Kirja on kaikkien asiasta kiinnostuneiden lisäksi suunnattu kurssikirjaksi yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin sekä opintoaineistoksi ja hakemistoksi esimerkiksi työhallinnon virkailijoille.

Suomessa on vahva työelämän tutkimuksen perinne, mutta siitä huolimatta meiltä on puuttunut tähän saakka yhtenäinen työpolitiikkaa käsittelevä teos. Koistisen kirja on merkkitapaus myös eurooppalaisittain, sillä julkaisu on ensimmäinen laatuaan koko maanosassa. Teos on niin laaja ja koko työelämän kattava, että Koistinen itse luonnehtii toista toiseksi väitöskirjakekse.

Noin 400-sivuinen on erikoinen siinä mielessä, että kirjan kotisivujen (<http://www.wsoy.fi>) kautta on mahdollista käydä keskustelua tekijän ja muiden lukijoiden kanssa. Tarkoituksena on, että Työpolitiikan perusteet lähtee tämän mielipiteen vaihdon kautta elämään "virtuaalikirjana", joka myös ainutla-

tuinen ulottuvuus. Kirjansa julkistamistilaisuudessa tekijä toivoi runsasta palautetta, jonka avulla kirja täydentyä jatkuvasti.

Teos jakautuu johdannon lisäksi kuuteen osaan, jotka ovat työmarkkinat sosiaalisen järjestelmän; työvoiman kysyntä, tarjonta ja työllisyys; työttömyys, teoriat ja mittaminen; työ, tulot ja sosiaaliset oikeudet; työelämän kehittäminen sekä työvoimapolitiikan mahdollisuudet ja rajat. Koistisen teos on kaiken kaikkiaan selkeän lukijaystävällinen, jota parantavat vielä eri aiheista tehdyt ja taitollisesti raamitettut tiivistelmät. Selkeä ja samalla sopivan niukka grafiikka täydentää teoksen luettavuutta.

Perti Koistinen:
Työpolitiikan perusteet
WSOY 1999, 417 sivua
kustantajan hinta 174 mk
Tilaukset:
WSOY/Tilauksentori, Porvoo
Puh. (019) 576 261
Fax (019) 576 2339

VIRKISTY VÄHÄJÄRVELLÄ!

Lomailuun, kokouksiin,
seminareihin, perhejuhliin...
VÄHÄJÄRVEN LOMAKOTI

14680 ALVETTULA (Hauho)
puh. 03 - 6543 124

TVY:n hallituksen jäsenet

PUHEENJOHTAJA

Lea Karjalainen
Sömäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki
09-7745 3540
040-5477 099, 015-228 395

HALLITUKSEN JÄSENET: UUSIMAA

Wilén Mauno
Helapolku 6
03620 Karkkila
09-225 9705

VARSINAIS-SUOMI

Hanka Kari
Särkilahdenkatu 11
21200 Raisio
02-438 7720

SATAKUNTA

Suojanen Ismo, vpj.
Mikonkatu 21, 28100 Pori
02-6414695

HÄME

Honkanen Jukka
Ahtertajantie 1
15880 Hollola
03-880 1312

PIRKANMAA

Hinkka Aila
Keskuskatu 47
37830 Viiala
03-549 7275

KAAKKOIS-SUOMI

Nygren Matti
Yrjöntie 44
46800 Anjalankoski
05-363 5113

ETELÄ-SAVO

Mönkkönen Riitta-Liisa
Torikatu 17
76100 Pielisjärvi
015-486 955

KESKI-SUOMI

Salomaa Tapio
Kalevankatu 5 D 34
44100 Äänekoski
014-513 117

POHJOIS-KARJALA

Pihlapuro Aulis
Vallilankatu 3
80220 Joensuu
013-311 518

POHJOIS-SAVO

Hakkarainen Anja
Tulimäent. 10, 73900 Rautavaara
017-780 039

ETELÄ-POHJANMAA

Anssi Mäkinen
Peltomaantie 3, 63920 Inha
puh. 06-533 3368

POHJANMAA

Mäkinen Tauno
Ahlströminkatu 10
68660 Pietarsaari
06-723 6998

POHJOIS-POHJANMAA

Tomperi Jukka
Tulliväylä 3, 90100 Oulu
08-5347400

KAINUU

Kyllönen Seija
Kainuuntie 99, 88900 Kuhmo
08-652 0320

LAPPI

Kivelä Ritva
Jäämerent. 53, 99600 Sodankylä
016-618 243

Tukihenkilöt ja paikkakunnat

Hilma Leena Valkonen

Iisalmen Seudun Työttömät
puh. 017-817 0344
fax 017-817 0344
gsm 040-730 6794
Karjalankatu 5
74100 IISALMI

Kimmo Vartiainen

Aktiiviset Työtähäkevat ry
puh. 013-315 910
fax 013-311 518
gsm 040-736 1573
Vallilankatu 3
80220 JOENSUU

Silja Juusela

Jämsänkosken Työttömät ry
puh. 014-645 755
fax 014-745 748
gsm 040-736 1536
Koivutie 8
42300 JÄMSÄNKOSKI

Riitta Romppainen

Kumppaniksi
puh. 08-615 5221
fax 08-615 5929
gsm 040-736 1538
Lönnrotinkatu 5 B, KAJAANI

Soili Poikela

Sodankylän Työvoima-
reserviläiset
puh. 016-618 286
fax 014-745 748
gsm 040-736 153
Liipite3/käyntios. Jäämerent. 53
99600 SODANKYLÄ

Anja Vähäkoski

Kankaanpään Työnhakijat
puh. 02-5782 9235
fax 02-5782 9234
gsm 040-736 1543
Kuninkaanlähteenkatu 4 as. 11
38700 KANKAANPÄÄ

Risto Aaltonen

Tukihenkilö
puh. 09-8392 25635
fax 09-8392 2018
gsm 040-730 6927
Asematie 10 A 2 krs
01350 VANTAA

Anne Kellosalo

Kokkolan Työttömät ry
puh. 06-831 6510
fax 06-831 5614
gsm 040-730 9725
67100 KOKKOLA

PROJEKTIPÄÄLLIKÖ

Riitta Bastman
puh. 09-7745 3520
fax 09-7745 3550
gsm 040-561 1147
Sömäisten rantatie 27 C4
00500 HELSINKI

Toimihenkilöt

TVY:N TOIMISTO

Puh. 09-7745 350
fax 09-7745 3570

JÄRJESTÖSIHTEERI

Ritva Valli
puh. 09-7745 3510
040-585 9567

TALOUDENHOITAJA

Pirjo Kankaristo
puh. 02-252 4316
fax 02-252 430
0400-785 485

TOIMISTOTYÖNTEKIJÄ

Katja Rönkkö
puh. 09-7745 350

PROJEKTIT

Yhteistyöllä elämä
hallintaan -projekti
Projektipäällikkö
Riitta Bastman
puh. 09-7745 3520
040-561 1147

Projektsihteeri

Kaisa Tuominen
puh. 09-7745 3520

Yhdistys työnantajana -
projekti
Työllistämistä vastaava
Sari Hedemäki
puh. 09-7745 3515
040-573 2673

Toimistotyöntekijä
(palkka-asiat)
Päivi Brade
puh. 09-7745 3516

Pakinaa työttömyydestä

Nyt on hyvä aika kaivaa kirveet ja rukkaset esille

Näille käsille tarttii vielä töitä. Täytän vasta viiskyt vuotta ja elökeikään on vielä tuhattomasti vuosia. Miksi synnyin niin myöhään? Olisin voinut tulla jo vaikka viis vuotta aikaisemmin. Olisi sitte tässä meikäläinen ollut mahdollisuus eläkeputkeen pääsyyn.

Näin huokailee moni meistä, joihin tavoittamattomiin jää putken suu ja peräkin. Vaarana on, ettei niitä riteerejä meikäläinen enää ikinä täyty, eikä sellaisia lomautuksia ja irtisanomisia meikäläisen kohalle enää satu eikä tuu. Kyllä minä ainakin tietäsin hommia, kun vain putki olisi turvana ja tukena.

Ne vanhat valokuvakki pitäsi liimata ja uuet lapaset pitäs kutoa ja kuntosalilla käyvä. Kirjottaa pitäsi tarinoita ja juttuja työttömien toimintajärjestöissä kuultua ja kurkisteltua. Uusi kasvimaaki pitäs suvella tehdä ja kalaverkot korjata.

Töitä olis niin, että etukäteen hirvittää ja pelottaa ajatella, että jos pääsi putkeen ja joskus eläkkeelle. Ja pitäsihän sitä putkessa ollessa kiillottaa putken suuta ja pitää auki toisilleki.

Presidentinvaalikin ne on tulevan vuoden aikana. Naisenergiaa on mukana niin että. Ja onhan siellä oikein korskeita miehiäkin. Jokohan meidän porukka aktivoituu äänestämään. Taisi käyvä noissa edellisissä tämän vuoan vaaleissa niin, että tämä vähäosanen kansa jätti uurnilla käynnin. Millähän sitä saataisiin porukkaa äänestäään?

Ehkä se pitäsi olla tulostavuuksilla tuoki homma. Vaikkapa jokkaiselle äänestäjälle annettaisiin palkkiona oikeus asioida vaikkapa Leoniasa ilimaseksi seuraavat kuusi vuotta. Ehokkaille tulostavuu siitä, että kuka saa eniten ihmisiä liikkeelle, sain jonku muunki potin kuin presidenttien, vaikkapa oikeuden nimittää Postin ja Leonian toimitusjohtajat. Postihan tässäkin shoussa vetää markatki kotiin. Jokaisesta postissa äänestäneestä ihmisestä saapi aika kovat lunnasrahat.

Sanovat, että toimeentulotuki tullaan aktivoimaan. Malleja on käytössä, jos jonkinmoista ja käsitykseni mukaan kaikissa kunnissa aletaan toteuttamaan jotakin mallia.

Kokkolan malli tuntu omin korvin kuultuna Kajaanin Niksi-seminaarissa kaikista hurjimmalta. Ei muuta ku työkkäristä työmarkkinatukilaisten lista sossuun ja sossu kattoo kelle he maksaa toimeentulotukea ja sitten vaan suorilta työnjohtajalle nimet että tästä vaan. Jos ihminen kieltäytyy, päätetään sanktiot ja parkataan vielä toimeentulotukea pois. Kyllä tällä menolla sosiaalimenot laskee.

On aika kaivaa kirveet ja vanhat rukkaset esille. Saattaapi tulla mettänraivaukseen kuttu. Jos satutte pääsemään töihin tulevana vuosituhantena, muistakaa tahtia palkkapussi kätteän. Ei kannata ohjata enää ainakaan Meritaan, jossa pienituloiset saattaapi olla mustalla listalla, ettekä saa palakkaa sieltä ollenkaan uulos.

Vaatikaa ainakin kenkäräha ylimäärästä, jos ne panee teijät pakkotyöhön. Ai niin, ja evväätkans.

Lapin Lea

Ilmajoen työttömien yhdistys täytti viisi vuotta

Kannustin -projektista käynnistynyt ja monipuolista toimintaa työttömille tarjoava Ilmajoen työttömien yhdistys on tullut viiden vuoden ikään. Nykyisissä toimitiloissa on mahdollisuus puutöihin, kivenhiontaan, erilaisiin atk-töihin ja harrastuksiin, kudontaan, ompeluun, askarteluun sekä erilaisiin käsityöalan erikoistoihintoihin, kuten värjäykseen, kankaanpainantaan ja koneenulontaan.

Yhdistykseltä voi tilata myös leivonnaiset, palvelut tilaisuuksiin sekä kudontaa ja ompelutuotteet. Tämän vuoden alusta yhdistyksen toimintaan on kuulunut myös kiertämyskeskuksen toiminnasta vastaaminen.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja **Pirjo Hangas** kertoo, että nykyisin yhdistys työllistää viisi työtöntä. Työllistävää ja yhteistoimintaa harjoitetaan lähiseudun oppilaitosten, Kriminaalihuoltoyhdistyksen ja seurakunnan kanssa. Yksi toimintamuodoista on EU:n ruokapakettien jakelu pari kertaa vuodessa.

Onko vastikkeellisuus työnteon este?

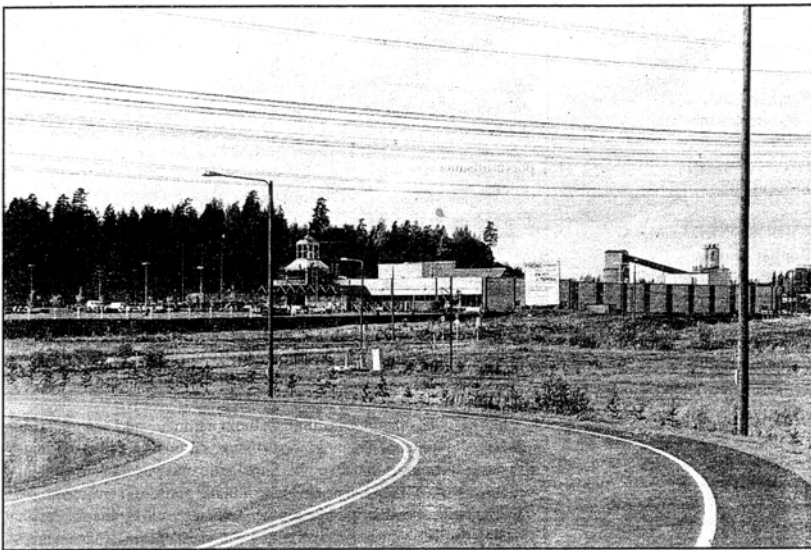
Yhdistyksen aloittaessa viisi vuotta sitten kunnan työttömyysprosentti oli reilut 21 ja nyt vastaava luku on alle 12. Toiminnanjohtaja **Pirjo Hangas** pohtii, että työllisyyspolitiikassa ja työttömien toimeentulon turvaamisessa tulisikin päästä uudenlaisiin ratkaisuihin kuin laman ja massatyöttömyyden aikoina. Kaikille uudistuksille Hangas ei kuitenkaan liputa, jolla hän viittaa mm. vaatimuksiin toimeentulotuen vastikkeellisuudesta.

- Sen sijaan, että ikääntyneiden työttömien ammattitaitoa hyödynnettäisiin, heitä ohjataan vastikekierteeseen. Henkilö ei ole työtön eikä työllinen kun hän tekee toisarvoista työtä viimeisjaisista tukea vastaan. Kuinka hän voi myöskään työmarkkinoiden käytettävissä oikeisiin töihin, jos hän on vastikekierteessä toimeentulotuen vastaanottajana, kysyy **Pirjo Hangas**.

Hannu Oittinen

TATSI on TVY:n kumppani ay-liikkeen suuntaan

Kumpikin kyntää omaa sarkaansa

Joulupukkia odotellessa saattaa unohtua, että viime vuosien työllisyystilanteen yleisestä kohentumisesta huolimatta Suomessa vallitsee edelleenkin suurtyöttömyys.

Työministeriön marraskuussa julkaiseman lokakuun työllisyyskatsauksen mukaan työvoimatoimistoissa oli lokakuun lopussa 326 800 työtöntä työnhakijaa. Näistä alle 25-vuotiaita oli 38 700, yli 50-vuotiaita oli työttömänä 103 300 ja yli 55-vuotiaita oli 63 900. Pitkäaikaistyöttömänä oli yhteensä 93 155 ihmistä, heistä 47 844 oli ollut ilman työtä jo yli kaksi vuotta.

Työttömistä suurin osa on SAK-laitosten ammattiliittojen jäseniä. Ammattiliittojen tehtävänä on puolustaa kaikkien jäsentensä etuja ja olivat nämä työttöminä tai eivät. Työttömyyden torjunta makrotasolla, esimerkiksi vaikuttaminen lainsäädäntöön, tai vaikkapa työttömyyskassojen ylläpito ovat ay-liikkeen työttömyyteen liittyviä toimintamuotoja, mutta paljon muutakin voi tehdä. Toiminnan voi ulottaa ruohonjuuritasolle - sinne, missä työttömät jäsenet kamppailtavat työttömyytensä kanssa. Ay-liike voi osoittaa, että se on muuta kuin jäsenmaksuja keräävä sosiaaliturvajärjestelmän jatke.

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys - TATSI ry yrittää osaltaan olla toteuttamassa ruohonjuuritason toiminta-ajatusta työttömien parissa, yhteistyössä työttömien kanssa.

TATSI ry

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys - TATSI ry on palveluorganisaatio, joka perustettiin SAK:n 90-vuotisjuhlaedustajokokouksessa kesällä 1996 käydyssä keskustelun pohjalta. Syksyn kestäneen valmisteluprosessin jälkeen yhdistys rekisteröitiin joulukuussa 1996 ja toimintansa se aloitti virallisesti 1.1.1997. TATSilla on neljä jäsenjärjestöä: KTV, Metallityöväen liitto, SAK ja ammattiin opiskelevien SAKKI.

TATSI toimii työttömyyden vähentämiseksi ja työttömien aktivoimiseksi, ja se tuottaa erilaisia tukipalveluja -koulutusta, tiedotusta, ohjausta ja neuvontaa- ammattiliittojen työttömille jäsenille ja muille sen sidos- ja asiakasryhmille. Vajaan kolmen toimintavuotensa aikana TATSIn kursseilla on ollut noin 5 500 osallistujaa. Kursseja on järjestetty runsaasti myös yhteistyössä TVY:n jäsenyhdistysten kanssa.

Lähde koulutusmessuille Turkuun tai Kuopioon!

Koulutus on tärkeä tekijä työmarkkinoilla ja työttömyysaika kannattaakin käyttää hyväkseen itsensä kehittämiseen. Mahdollisuuksia on lukemattomia, ja niistä voi itse kukin valita elämäntilanteeseensa parhaiten sopivan vaihtoehdon. Parhaan kuvan olemassa olevista vaihtoehdoista saa SAKKin järjestämiltä Next Step -koulutusmessuilta, joilla myös TATSI ja SAK ovat mukana yhteisellä näyttelyosastolla.

Messut järjestetään Kuopiossa 20. - 20.1.2000 ja Turussa 26. - 28.1.2000. TVY:n jäsenyhdistyksille onkin TATSista lähtenyt kirje, joissa yhdistyksille tarjotaan mahdollisuutta tilata TATSIn asiakaskutsulippuja koulutusmessuille. Mikäli yhdistyksemme ei ole jostain syystä kirjettä saanut, niin voitte ilmoittaa asiasta minulle. Asiakaskutsulippu oikeuttaa ilmaiseksi sisäänkäyntiin messuille, ja näin kävijältä säästyy parikymppiä taas johonkin muuhun rahareikään.

Ihan lopuksi.

..haluan toivottaa kaikille Karensisanimien lukijoille rauhallista loppuvuotta ja onnellista ja menestyksekkästä uutta vuotta 2000. Uskon, että yhteistyö TVY:n ja TATSIn välillä syvenee ja saa uusia muotoja. Näin ollen tervetuloa tapaamaan TATSia vaikka Next Step-messuille tai ollaan yhteydessä vaikka muuten vaan!

Mauri Uusilehto

Jutun kirjoittaja toimii TATSIn projektipäällikkönä

Yhteystiedot:

Mauri Uusilehto
TATSI ry
PL 157, 00531 HELSINKI
Puh. (09) 772 1406
ja 050 301 7177
Faksi (09) 772 1388

S-posti: mauri.uusilehto@sak.fi

TVY:llä lomasopimus Solariksen ja Perhelomien kanssa

Työttömille on tarjolla ensi vuonna lomia Perhelomien ja Solariksen kohteissa, joiden kanssa TVY on solminut sopimuksen vuodelle 2000. Solariksen lomaviikot ovat 8.-14.5. Hotelli Kajaanissa ja 19.-24.11. Mäntyniemi lomakeskuksesta Kotkassa. Perhelomille puolestaan on tilaisuus hakeutua 12.-17.6. ja 6.-11.11. pidettävälle lomaviikolle, joiden paikka on Huhmarin lomakeskus Polvijärvellä noin 30 kilometrin päässä Joensuusta.

Lomahakemukset on toimitettava TVY:n toimistoon huolellisesti täytettynä. Myös puolison kohta on täytettävä molempien yhteistyökumppaneiden papereissa, vaikka puoliso ei lähtisikään mukaan. Kevään hakemusten tulee olla TVY:n toimistossa viimeistään 1.3. ja syksyn loma-

hakemusten viimeinen 1.9.

Solariksen lomien omavastuu on 50 mk/vrk ja 300 mk/vk, Perhelomien vastaavat hinnat ovat 100 mk ja 500 mk. Alle 16 vuotiaat pääsevät ilmaiseksi. Kaikki lomat sisältävät ohjattua toimintaa ja teemana on työttömyydestä selviytyminen. Lomakohteissa on monipuolista palvelua täysihoidolla.

Avustuksia ja maksusitoumuksia kannattaa kysellä kunnilta, Kelalta, työvoimatoimistoilta, ammattiosastoilta ja seurakuntien diakoniatyöiltä. Yhdistykset voivat hankkia omaraahoitusosuutta myymällä TVY:n seinäkalenteria, jota on yhä saatavissa TVY:n toimistosta.

TVY:ssä asiaa hoitaa tämän vuoden puolella puheenjohtaja ja ensi vuoden alusta asia siirtyy yleishallinnon työntekijälle.

Järjestöt työllistäjinä

Lahden seudun kumppanuus on tuotanut selvityksen lahtelaisten järjestöjen työllistämishalukkuudesta ja -mahdollisuuksista

Myös Itä-Helsingin kumppanuusprojekti on tutkinut 3. sektorin työllistämistä ja erityisesti Helsinki-lisää

Yhdistelmätuki ja Helsinki-lisä -selvityksen tavoitteena oli saada tietoa yhdistelmätukea saavista yhteisöistä, kartoittaa yhdistelmätukeen liittyviä kokemuksia sekä parantaa yhdistelmätukea käyttävien yhteisöjen edellytyksiä toimia yleisten ja lakisääteisten työnantajajavelvoitteiden edellyttämällä tavalla.

Selvityksessä oli mukana 36 selvityksen alkaessa yhdistelmätukea saavaa ensisijassa itä-helsinkiläistä yhteisöä. Kyselyn tilasi Itä-Helsingin kumppanuusprojekti yhteistyössä Itäkeskuksen työvoimatoimiston kanssa. Selvityksen teki Idekoop osuuskunta.

Yhdistelmätuki on yksi keino tukea yhdistyksiä, järjestöjä ja muita yhteisöjä eli ns. kolmatta sektoria uusien työtehtävien palkkaamiseksi, olla työllistävyyden kasvun lähteenä. Suomessa työllistyy kansalaisjärjestöissä n. 70 000 henkilöä, kolme prosenttia työvoimasta, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon täydentäjinä sekä liikunnan ja nuorisotyön alueilla.

1. Tavoite: saada tietoa yhdistelmätukea saavista yhteisöistä Suomessa kolmannen sektorin organisaatioilla on pitkä perinteet. Niillä on toimivat valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhdistysten verkostot.

Niiden ohella on syntynyt uusia paikallisia aloitteita, joilla ei ole vakiintuneita toiminnan rakenteita. Kolmas sektori on yhä enemmän pienten paikallisten yhdistysten projektimuotoista toimintaa. Suurimman osan tässä selvityksessä mukana olleista yhteisöistä muodostivat toimintansa alkuvaiheessa olevat paikalliset toimijat.

Eri yhteisöjen toimiminen työllistävyyden parantajana toteutuu vain osittain, sillä pääsääntöisesti työsuhteet kestävät yhtä kauan kuin ulkopuolinen taloudellinen tuki. Omarahoituksen puuttuminen sekä kyky varautua kertaaluonteisiin palkkauksesta aiheutuviin kuluihin olivat yleensä syynä yhdistyksen ongelmiin palkka-, eläke- ja muissa velvoitteissa.

Järjestöt pystyivät harvoin järjestämään koulutusta yhdistelmätuelle palkatuille henkilöille. Lisäresurssien avulla yhteisöjen toimintaa oli pystytty

pitämään yllä ja joskus myös edelleen kehittämään sitä. Yhdistyksillä oli pääsääntöisesti hyvät taloushallinto ja ne tunsivat työnantajavelvoitteet. Tosin osassa maahanmuuttajayhdistyksissä taloushallinnon tuntemuksessa oli ongelmia.

Kolmannen sektorin hyödyntäminen edellyttää yhteistyötä julkisen sektorin ja järjestöjen, yhdistysten sekä muiden kolmannen sektorin toimijoiden kesken.

Kolmannen sektorin monimuotoisuus edellyttää erilaisille yhteisöille suunnattuja erilaisia tukimuotoja. Tuki pienten yhdistysten paikallisiin projektiluonteisiin aloitteisiin vaatii lainsäädännöllisiä sekä taloudellisia ja rahoituskellisia kehittämistoimenpiteitä.

Kolmannen sektorin mahdollista kuntouttavaa merkitystä tulee korostaa entistä enemmän ja ottaa huomioon koulutuksen ja ohjauksen merkitys tehtävien rinnalla.

2. Tavoite: kartoittaa yhdistelmätukeen liittyviä kokemuksia Yhdistelmätuen käyttö oli kaikissa yhdistyksissä mahdollistanut palkallisen työvoiman käytön ja merkitti niille isoa askelta eteenpäin -toiminnassa. Työllistetyt olivat tuoneet niiden toimintaan vakiintuneisuutta ja säännöllisyyttä.

Maahanmuuttajien yhdistyksissä työllistetyt muodostivat tarpeellisen lenkin suomalaisen yhteiskuntaan. Yhdistelmätuki mahdollisti myös vanhempien ihmisten palkkaamisen toimintaan, mikä erityisesti hoitoalalla on tärkeää. Yhdistelmätukeen liittyvän paperisodan ja byrokraattien yhdistykset kokivat aikaa vieväksi. Myös yhdistelmätukeen oikeutetun henkilön soveltuvuutta työtehtäviin pelättiin. Helsinki-lisä oli hyvä apu yhdistelmätukeen.

Yhdistelmätuen hakeminen, käsitteily ja tilitys tulisi yhdistää samoille lomakkeille ja yhteen palvelupisteeseen. Helsinki-lisästä ei olisi erillistä hakemusta vaan asiakkaalle suoraan ilmoitetaan, jos päätös on kielteinen.

Alueellista yhteistyötä yhteisöjen kesken olisi tuettava siten, että pienten ja suurten resurssit ja intressit kohtaavat. (Onko mahdollista yhdistää anojien hakemuksia, esim. vahvat järjestöt hoitaisivat työnantajavelvoitteet?)

Selvityksen lomakekyselyyn vastasi 29 yhteisöä. Suoritettujen haastattelujen lisäksi neljä yhteisöä sai yhdistelmätukeen liittyvää neuvontaa ja konsultointiapua.

Rauhan Joulua ja Onnellista Vuotta 2000!

TVY:n työntekijät toivottavat
Karenssisanomien lukijoille

Hyvää Joulua ja Onnellista Vuotta 2000!

Lea Riitta Ritva Pirja Sari
Riitta Katja Keikka-Hannu

**Raision
Työttömät ry**

**Raision
Ekotori**

**Hämeenlinnan
Työttömät ry**

**www.htk.fi/
public/hameen-
linnan tyottomat**

Matti Lehtinen

Pekka Ventelä

Veikko Granö

Maija Pulli

Raision kaupunki

LÄNNEN PUHELIN
puh (02) 83131 www.lpoy.fi

Aarne Härämävaara

Seija Koivusaari

Seppo Myyrä

Seppo Lönnerth

Marcku Heikkilä

Soile Suominen

Birgit Lehtonen

Teuvo Koivisto

Pekka Urho

Anita Ruusuranta

Kari Hauka

Anja Kontio

Pentti Levonen

Erkki Tauriainen

**Rauhaisaa Joulua ja
Siunattua Uutta Vuosituhatta!**

Tampereen seurakuntien yhteiskuntatyö

Karkkilan Työttömät ry

Jämsänkosken Työttömät ry
Uusi Alku -projekti

*Kuluneen vuoden hyvästä yhteistyöstä kiittäen!
Rauhallista Joulua ja Onnea vuodelle 2000!*

Yhdistys työnantajana -projekti

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektin työntekijät toivottavat kaikille toiminnassa mukana olleille työttömille ja yhteistyötaidoille

**Joulun Valoa ja Riemua sydämiin sekä
Onnensäteitä uudelle vuosituhannelle!**

Ari Ikonen

Mauno Wilen

Risto Uusitalo

Heikki Toljander

Jorma Snellman

Sivuhenkilö keskellä

Oletko tullut ajatelleksi, millainen päähenkilö on maailman levinneimmässä uskonossa, kristinuskossa? Navetassa syntynyt isäton poikalapsi, kaksivuotiaana jo hallitsijan vainoama poliittinen pakolainen, aikuisena koditon kulkuri, jota haukuttiin syntisten ystäväksi.

Mutta hän pystyi tekemään ihmeitä heidän parissaan, joilla ei ollut mitään menetettävää: vakavasti sairaiden, vammaisten, rasismien uhrien, jopa kuolleiden. Väitetään, että hänen teloitamisensa takana oli kademielinen papisto, joka tunsi taloudellisen, poliittisen ja henkisen valtansa uhatuksi.

Tämän sivuhenkilön, Kristuksen, hänen nimeään kantava uskonto on kaikesta porvarillisuudestaan huolimatta pystynyt säilyttämään kaiken keskellä. Itsekin olen pappina osa laitostunutta kirkkoa. On todella suuri ihme, että meidän kaltaisistamme huolimatta joku vielä muistaa Jeesuksen, köyhien vapahtajan.

Tämän sivuhenkilön pitkä ja aiheelliset syntymäpäiväjuhlinnat alkoivat adventista 1999 ja jatkuvat peräti pääsiäiseen 2001. Siihen haarukkaan mahtuvat kaikkien laskutapojen mukaiset milleniumit. Monen suomalaisen muistissa on kuitenkin pilapiirtäjän jo kauan sitten oiva, vaimo vaara: syntymäpäiväsankari saattaa jäädä kutsumatta omiin juhlinsa. On hän sen verran kiusallinen tyyppi.

Ehkä tiedätkin, missä Kristus on sillä aikaa kun maailma juhlii markkinajoulua ja miljardi-milleniunia. Ehkä muistaa olleesi ennenkin samassa paikassa. Hänkin on siellä, missä ennenkin eli kaikkien maailman sivuhenkilöiden luona. Itkemässä itkevien kanssa, nauramassa niiden kanssa, jotka vielä jaksavat nauraa. Sodassa haavoittuneiden parien viereillä, puhaltamassa eloa pakolaisien kosteisiin nuotiopuihin. Hän se otti asunnottoman kaverinsa kämpppänsä tai tarjosi aterian kun työttömän päiväraha vain viipyy!

Kristus ei ole vain sivuhenkilöiden kanssa. Hän on heissä. Sivuhenkilöt ovat siksi keskeisiä, suorastaan pyhiä. "Kaiken minkä olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle" Kristus sanoo viimeisen tuomion kuvauksessa.

Hyvää joulua, lukijani! Juhlita uutta vuosituhatta miten tahansa, toivon, että Kristus on omissa juhlassaan mukana. Hän saattaakin olla lähempänä sinua kuin tulet ajatelleksikaan.

Kirjoittajamme
Seppo Kjelberg
toimii pastorina
Tampereen
seurakuntien
yhteiskuntatyössä
ja mukana
toiminnassa
työttömien kanssa

Puheenjohtajan joulutervehdys

Anna meille meidän joululeipämme....

Puhuvat milleniumista. Mitäpä sitä meikäläinen milleniumina. Odotetaan maailman loppua vai Linnunradan ihmemisiä vai ruokaa taivaasta. Puhuvat ja uskovat useat maailmassa, että jotain ihmeitä tapahtuu. On kuitenkin toiveajattelu, että taivaalta sataisi sataasia tai euron kolikoita.

Mutta pienempiä ihmeitä voi tapahtua, ja siihen voi itsekukin vaikuttaa. Yhdistysten ihmiset! Pitäkäämme jälleen meidän vähempiosaisille joulutulisuuksia ja pyytäkää ruokaa kaupoista jaettavaksi nälkäisille. Joka paikkakunnalla heitetään ruokaa roskiin. Sellaista, joka on täysin syötävää ja jota voidaan edelleen jakaa.

Rohkeasti ihmiset. Joulu saa sellaisenkin sydämet auki, jotka tavallisesti eivät anna mitään. Tiedän joiltakin paikkakunnilta, kuinka siellä tuhotaan päiväysvanhat leivätkin. Pääasia tuntuu olevan joillakin, ettei kukaan saa ilmaiseksi mitään.

Kiireenkin keskellä muistakaa, että joillakin meillä on tilanne, ettei kotona odota kukaan, ettei ole ketään jonka kanssa söisi yhteisen aterian. Ja mitä söisi, olipa yksin tai yhdessä.

Nöyränä toivon teille kaikille siunattua joulun aikaa, yhteisesti ja jokaiselle erikseen! Kiitän sydämestäni kaikkia teitä siitä tuesta, jota olette tänä hyvin vaikeana vuonna minulle ja koko TVY:n hallitukselle antaneet! Ilman teidän tukeanne emme olisi nyt näin selvillä vesillä. Samalla kiitän niitä työntekijöitä, jotka ovat antaneet työpanoksensa koko järjestökentällä ja tietysti kiitos kuuluu myös kaikille meidän yhteistyökumppaneillemme!

Edelleenkin yhdessä eteenpäin. Maassa tarvitaan uudella vuosituhannellakin yhtenäistä työttömien edunvalvontajärjestöä, vaikkakin yhteisten asioiden hoito on joskus todella vaikeaa ja raskasta. Tulokset eivät näy töiden tekohetkellä.

Me selviämme huomisesta kun olemme selvinneet eilisestä. Eletään tätä päivää ja tulevaisuutta, mennyttä kuitenkin unohtamatta, sillä ilman menneiden vuosien ponnisteluja meillä ei olisi 220 yhdistyksen muodostamaa valtakunnallista työttömien edunvalvontajärjestöä.

Lea Karjalainen
TVY:n puheenjohtaja

Viialan nuoret työllistyivät Uraprojektissa

Yksi Uraprojektin nuorista on Petra Patana, joka on työllistetty työmarkkinatuella lasipuhaltamo Viasettiin. Toiveissa on päästä myöhemmin oppisopimukseksi työllistetyksi.

Pirkanmaan ennätystä työttömyysluvuissa vielä taannoin pitänyt pieni Viialan kunta tarttunut työttömyyttä sarvista. Viilatehtaan ja nahkatehtaan loppumisten aiheuttamat itkut on itketty, kunnan henkilöstön irtisanomiset ovat takana ja nyt katseet on suunnattu kohti uutta nousua. Tästä hetkestä on vielä pitkä matka kunnan ja kuntalaisten hyvinvointiin, mutta yhtä askelmaa seuraa toinen askelma.

Muutoksen symbolina toimii radan varressa oleva tyhjiilleen jäänyt nahkatehdas, joka on uusyritystoiminnan vilkas kehto, Viialan Yritystalo Parkki. Vaikka kyse on pienistä yrityksistä, on niiden varaan todennäköisesti turvallisempi rakentaa kuin yhden ison, joka kaatuessaan veisi kaiken mennessään. Pienyritykset ja niiden verkostoituminen nousevat paikkakunnan omissa asukaiden tarpeista ja voimavaroista, joten sitoutuminen Viialaan on vankalla pohjalla.

Tuleeko Petrasta lasipuhaltaja?

Näihin tiloihin on sijoittunut myös Viialan nuorten Uraprojekti, joka lyhyessä ajassa on tuottanut hyviä tuloksia. Lasipuhaltamon vieressä toimii juuri avattu lasitavaran myymälä, jota on ollut pystyttämässä mm. Petra Patana, yksi projektin kautta työmarkkinatuella työllistyneistä.

Vailla ammattikoulutusta ollut Petra tuli mukaan Viialan Työväen Näyttämön teatteritoimintaan uraprojektin kouluttajana toimivan Birgitta Paananen pyynnöstä. Kurssin alettua Petra on

ehtinyt työskennellä työharjoittelijana myös Särkänniemen delfinaariossa.

- Kesällä alkaneen Uraprojektin kautta olen nyt päässyt mukaan lasipuhaltamo Viasettiin, jonka myymälää olen ollut sisustamassa. Lasin valmistuksessakin olen ottanut ensi askelia, mutta puhaltamaan en ole vielä ollut valmis, kertoo lasialasta innostunut Petra Patana.

Hän kiittelee projektin otetta asioihin. Opetus on laadukasta, työharjoittelujaksot ovat riittävän pitkiä ja koko koulutus viiden kuukauden mittaisena on perusteellinen ja monipuolinen. Myös henki koulutettavien ja kouluttajien kesken on hyvä.

- Hyvä henki on ihan tietoinen tarkoitus, ja siinä on onnistuttu hyvin. Porukan yhteenkuuluvuutta on kehitettyjärjestämällä erilaisia kiinnostavia kokemuksia, mm. melontaa ja kalliokiipeilyä. Siinä on syntynyt aivan uusia ystävyysyhteisöjä, jolla on suuri merkitys työttömyyskokemusten vastapainona, Petra jatkaa.

Kurssin tulos oli odotettu ja yllätys

Petran kertoessa kokemuksiaan, taustalla myhäilee Uraprojektin vetäjä Tuula Tuomola. Eikä suotta myhäilekään. Pitkän linjan (25 vuotta) työnvälittäjä Tuomola on syystä tyytyväinen kolmivuotisen projektin ensimmäiseen vuoteen. - Projekti käynnistyi Viialan kunnanhallituksen aloitteesta, taustalla huoli kunnan erittäin korkeista työttömyysluvuista. Vuosi sitten Viialan työttömyysaste oli 21 prosent-

tia ja tämän vuoden lokakuussa 17,7 prosenttia. Ja kun vuosi sitten nuoria työttömiä oli 68, vastaava luku lokakuussa oli 47, kertoo Tuula Tuomola.

Hän aloitti projektin alle 25-vuotiaiden nuorten haastatteluilta, joissa ilmeni nuorten erittäin voimakas koulutushalukkuus. Tästä joukosta valikoitui 14 hyvin motivoitunutta nuorta heinäkuussa alkaneelle viiden kuukauden koulutusjaksolle, josta kolme kuukaudesta on käytännön työharjoittelua. Ryhmään kuului koulutusta ja työkokemusta omaavia sekä niitä vailla olevia. Kun opettajaksi saatiin nuorten parissa työskennellyt viialalainen Birgitta Paananen, oli koossa kova joukkue.

- Ensin oli kuukauden teoriajakso, jossa siinäkin painotettiin kunkin nuoren omia odotuksia, toiveita ja tarpeita. Sitten tehtiin Birgitan kanssa perustyo kunkin nuoren kohdalla, jossa valmisteltiin suuntautumista tuleviin työpaikkoihin. Työpaikkoja ei kuitenkaan haettu kurssin kautta, vaan käytännön työn tekivät nuoret itse, selvittää Tuula Tuomola.

Tavallaan yllätti ja tavallaan ei, vastaa Tuomola kun kysyn 19. marraskuuta päättyneen kurssin tuloksista suhteessa odotuksiin. Yhtä kesken jättänyt lukuunottamatta kaikki nuoret pääsivät uuden elämän alkuun, yksi äitiyslomalle lähtenyt mukaan lukien. Esimerkiksi Petra Patana toivoo voivansa jatkaa oppisopimuksella lasirytyksessä, jonka muuten omistaa 21-vuotias Mikko Lammassailla.

- Seitsemän pääsi suoraan palkkatyöhön, osa koulutukseen ja osa oppisopimukselle. Jokaisella on kuitenkin selvä suunnitelma. Ensi arvoisen tärkeää on ollut nuorten oma tekeminen, into tarttua toimeen oman työllistymisensä hyväksi, toteaa Tuula Tuomola.

Työttömien yhdistys toivoo menestystä

Petra Patanan ja Tuula Tuomolan kanssa juttusilla on Viialan työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja Aila Hinkka, jolle vanha nahkatehdas on tuttu paikka. Ennen työttömäksi joutumisestaan Aila näet ehti työskennellä talossa 27 vuotta. Hyvät muistot entisestä työelämästä ja toiveet uuden nousun kestävydestä täyttävät hänen mielensä entisen työpaikan tiloissa.

- Kyllähän meidän yhdistyksen jäsenet ovat aivan eri ikäluokkaa kuin nämä nuoret, mutta ilolla olemme seuranneet projektin menestymistä ja nuorten työllistymistä. Toivottavasti ikääntyneillekin työttömille voitaisiin järjestää jotain näin hyvin räätälöityä koulutusta, jossa kunkin tilanne otettaisiin yhtä hyvin huomioon, sanoo Aila Hinkka.

Tuula Tuomola nappaa haasteen lennosta ja kertoo kesästä saakka haastelleensa pitkäaikaistyöttömiä, ryhmissä ja yksistellen.

- Tässä hankkeessa voisi syntyä hyvää yhteistyötä työttömien yhdistyksen kanssa. Pitkä työttömyys tuo tullessaan monia ongelmia, esimerkiksi työllistymiskynnys nousee helposti korkeaksi. Paluu työmarkkinoille voi onnistua paremmin tällaisen projektin kautta, sillä ryhmäkokemukset auttavat voittamaan mm. työttömyyden tuomia pelkoja ja muita työllistymisen esteitä, arvelee Tuula Tuomola.

Petra Patana ei ole uskaltanut vielä lasia puhaltamaan, mutta kuuman lasikappaleen ottaminen uunista ja irrottaminen käy jo käden käänteessä.

Vuoden 2000 haku on alkanut!

	Koulutusaika	Haku	Hinta
Puhtaanapitoala (lisätiedot: puh. 236 1471)			
• Siivoustyönohjaajan eat (m)	31.1.-15.12.00	21.1.00	800
Turvallisuusaja (lisätiedot: puh. 236 1490)			
• Vartijan at:oon valm. koulutus	21.2.-28.7.00	28.1.00	1500
Tietotekniikka (lisätiedot: puh. 236 1422)			
• Tietokoneen ajokortti 315 t	7.2.-19.5.00	21.1.00	900
• Tietokoneen ajokortti / AB-kortti toimiston tietotarp.	6.3.-16.6.00	11.2.00	900
• Verkkosovellusohjelmointi / Tietojenkäsittelyn eat	7.2.-3.8.00	24.1.00	1200
Sihteerikoulutus (lisätiedot: puh. 236 1539)			
• Sihteerin at / tietohallinto (i)	7.2.-13.10.00	21.1.00	1200
Yrittäjäkoulutus (lisätiedot: puh. 236 1539)			
Yrittäjän at:n osatunnukset:			
• Yrittäjän toimintaymp. (i) 84 t	10.1.-4.2.00	10.12.99	450
• Yrittäjän markkinointi ja asiakaspalvelu(i) 84 t	13.3.-7.4.00	28.2.00	400
Kielikoulutus (lisätiedot: puh. 236 1422)			
• Liike-elämän englantia I (m)	11.1.-18.5.00	24.12.99	320
• Telephone english I 30 t (pe 16.30-20.30, la 9-14)	21.1.-29.1.00	5.1.00	800
• Englantia sihteerille (m)	7.2.-5.4.00	21.1.00	200
• Norjan peruskurssi (terveydenhoitoalalle)	10.1.-21.2.00	31.12.99	220
• Työelämän saksaa (m)	11.1.-27.4.00	31.12.99	250
• Puhelinvaihtaja 24 t (ke 16.30-19.45)	12.1.-2.2.00	28.12.99	700
• Venäjän kirjeenvaihto 30 t (ke 16.30-19.45)	9.2.-8.3.00	25.1.00	800
• Työmatkalla venäjällä 34 t (ma ja to 16.30-19.00)	17.1.-10.2.00	31.12.99	900

(i) = iltatunti / monimuotokoulutus
(m) = monimuotokoulutus
eat = erikoisammattitutkinto
at = ammattitutkinto
Hinnat ilmoitettu markkoina.
Vuosisuorissa 00 = 2000

Viialan työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja Aila Hinkka on iloinen nuorten työllistymisestä, mutta toivoisi vastaavaa projektia myös pitkäaikaistyöttömille.

Teksti ja kuvat:
Hannu Oittinen